

Augstākās izglītības
kvalitātes aģentūra

ZIŅOJUMS PAR STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS REZULTĀTIEM (2020.-2024. GADĀ)

2025

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Izglītības un zinātnes
ministrija

ESF projekts "CIKLISKAS INSTITUCIONĀLĀS AKREDITĀCIJAS IEVIEŠANA AUGSTĀKAJĀ IZGLĪTĪBĀ"

SATURS

3	SAĪSINĀJUMI / APZĪMĒJUMI
4	IEVADS
5	1. STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS NORMATĪVAIS IETVARIS (2020.–2024.GADS)
7	2. STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS REZULTĀTU ANALĪZE
10	2.1. STUDIJU VIRZIENU PRASĪBU VĒRTĒJUMU ANALĪZE
16	2.2. STUDIJU PROGRAMMU NOVĒRTĒJUMA ANALĪZE
19	3. IESAISTĪTO PUŠU ATGRIEZENISKĀ SAITE
19	3.1. AUGSTSKOLU/ KOLEDŽU PĀRSTĀVJU SKATĪJUMS
23	3.2. EKSPERTU SKATĪJUMS
27	3.3. STUDIJU KVALITĀTES KOMISIJAS VIEDOKLIS PAR STUDIJU VIRZIENU NOVĒRTĒŠANAS UN AKREDITĀCIJAS PROCESU
31	4. STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS PROCESA STIPRĀS UN VĀJĀS PUSES
31	4.1. STIPRĀS PUSES
32	4.2. VĀJĀS PUSES
34	5. CIKLISKĀS INSTITUCIONĀLĀS AKREDITĀCIJAS IEVIEŠANAS KONTEKSTS UN PRIEKŠLIKUMI PILNVEIDEI
34	5.1. GŪTĀS ATZIŅAS UN REZULTĀTI
36	5.2. PRIEKŠLIKUMI PROCESA ORGANIZĀCIJAS UN EFEKTIVITĀTES UZLABOŠANAI
36	5.3. PRIEKŠLIKUMI PAR IESAISTĪTO PUŠU LOMU UN SADARBĪBAS MEHĀNISMIEM
38	SECINĀJUMI
39	ATSAUCES
40	PIELIKUMS

SAĪSINĀJUMI / APZĪMĒJUMI

AIC	Akadēmiskās informācijas centrs
AIKA	Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra (AIC Akreditācijas departaments)
Augstskolas/ koledžas	visas augstākās izglītības iestādes, kas īsteno akadēmiskās un profesionālās studiju programmas, kā arī nodarbojas ar zinātni, pētniecību un māksliniecisko jaunradi (universitātes, augstskolas, akadēmijas, institūti un koledžas)
EQAR	Eiropas Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrs (European Quality Assurance Register for Higher Education)
ESG	Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LKI	Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra
LSA	Latvijas Studentu apvienība
SKK	Studiju kvalitātes komisija

IEVADS

Ziņojuma mērķis ir sniegt pārskatu par 2020.–2024. gada studiju virzienu akreditācijas un tās nodrošināšanas procesa rezultātiem, lai gūtās atziņas varētu izmantot cikliskās institucionālās akreditācijas normatīvā regulējuma izstrādē.

Mērķa sasniegšanai ir veikti šādi uzdevumi:

- 1) studiju virzienu akreditācijas rezultātu analīze, identificējot galvenās tendences un rezultātus;
- 2) studiju virzienu akreditācijas procesā iesaistīto pušu – augstskolu un koledžu (turpmāk kopā – augstskolas/koledžas), novērtēšanas ekspertu un Studiju kvalitātes komisijas (turpmāk – SKK) – atgriezeniskās saites analīze;
- 3) izdarīti secinājumi par iesaistīto pušu identificētajām studiju virzienu akreditācijas procesa stiprajām un vājām pusēm;
- 4) sniegti priekšlikumi cikliskās institucionālās akreditācijas normatīvā regulējuma izstrādei.

Studiju virzienu akreditācijas rezultāti ir būtiski institucionālās akreditācijas normatīvā regulējuma izstrādē, jo tie sniedz objektīvu skatījumu uz pašreizējo augstākās izglītības kvalitātes vērtējumu un palīdz identificēt jomas, kurās ir nepieciešama pilnveide. Šos rezultātus ņemot vērā jaunā normatīvā regulējuma izstrādē, īpašs uzsvars var tikt likts uz konkrētām augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas jomām.

Analizējot studiju virzienu akreditācijas procesā iesaistīto pušu atgriezenisko saiti, ir identificētas īstenotā procesa stiprās un vājās puses, kas normatīvā regulējuma izstrādē iesaistītajām pusēm nodrošinās priekšstatu par procesa elementiem, kuri ir pozitīvi novērtēti, un ir saglabājami cikliskās institucionālās akreditācijas procesā, kā arī par procesa elementiem, kuri būtu pilnveidojami.

Ziņojuma sagatavošanā ir izmantotas vairākas datu apkopošanas un analīzes metodes: a) dokumentu analīze, lai gūtu priekšstatu par novērtēšanas un akreditācijas rezultātiem un to organizēšanas procesu, b) ekspertu un augstskolu/koledžu pārstāvju anketēšana un atgriezeniskās saites analīze, c) SKK locekļu strukturēta intervija, lai iegūtu iesaistīto pušu atgriezenisko saiti, un d) kvantitatīvo un kvalitatīvo datu apkopojums un analīze, lai nodrošinātu objektīvu un pamatotu rezultātu izvērtēšanu.

Tādējādi, šis ziņojums sniedz visaptverošu pārskatu par studiju virzienu akreditācijas procesa efektivitāti un tajā ir piedāvāti priekšlikumi cikliskās institucionālās akreditācijas normatīvā regulējuma izstrādei.

1. STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS NORMATĪVAIS IETVARS (2020.–2024.GADS)

Studiju virzienu novērtēšana un akreditācija Latvijā tiek īstenota kopš 2012.gada, pārejot no atsevišķu studiju programmu novērtēšanas un sagrupējot studiju programmas lielākās vienībās – studiju virzienos.

- Studiju virzienu novērtēšanu un akreditāciju īsteno saskaņā ar šādiem normatīvajiem aktiem:
Augstskolu likums <https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>
- Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumi Nr.793 “Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.793) <https://likumi.lv/ta/id/303956-studiju-virzienu-atversanas-un-akreditācijas-noteikumi>
- Studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas metodika
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_novertesanas-un-akreditācijas-METODIKA_2024-1.pdf
- Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijas
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_pasnovertejuma_vadlinijas_2024-1.pdf
- Studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas kopīgā atzinuma izstrādes vadlīnijas
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_ekspertu_vadlinijas_2024-1.pdf
- Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (turpmāk – ESG), tulkojums valsts valodā:
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2019/12/ESG_2015_latviski.pdf
- Studiju kvalitātes komisijas nolikums
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2019/05/SKK-nolikums_redakcija-pec-1.04.2019.-sedes.pdf
- Apelācijas komisijas nolikums https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2022/03/Apelācijas_komisijas_nolikums.pdf

Augstskolu likums nosaka, ka studiju virziena **akreditācija ir pārbaude nolūkā noteikt augstskolas/koledžas resursu kvalitāti un spēju atbilstoši normatīvo aktu prasībām īstenot noteiktam studiju virzienam atbilstošu studiju programmu**. Augstskolas/koledžas studiju virziena akreditācija dod tiesības augstskolai izsniegt valsts atzītu augstākās izglītības diplomu par attiecīgajam studiju virzienam atbilstošas studiju programmas sekmīgu apguvi.

Studiju virziena akreditācijas procesa ietvaros studiju virziena novērtēšanu veic AIC un tā izveidotā struktūrvienībā AIKA vai Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrā iekļauta kvalitātes nodrošināšanas aģentūra pēc augstskolas/koledžas izvēles atbilstoši normatīvajiem aktiem par studiju virziena akreditāciju. Studiju virziena novērtēšanas izdevumus sedz augstskola no tās budžeta līdzekļiem. Studiju virziena un katras tam atbilstošās studiju programmas novērtējumu augstskola pievieno iesniegumam par attiecīgā studiju virziena akreditāciju.

Studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas kārtību nosaka MK noteikumi Nr.793, kā arī tajos ir noteikti 32 studiju virzieni, kuros ir sagrupētas studiju programmas katrā augstskolā un koledžā.

Lai nodrošinātu studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas procesu organizēšanu, AIKA ir izstrādājusi attiecīgo metodiku un vadlīnijas:

- Studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas metodika¹, kas sniedz informāciju studiju virzienu novērtēšanai un akreditācijas organizēšanai. Metodikā raksturotās procedūras nodrošina studiju kvalitātes vērtēšanas procedūru atbilstību nacionālajam normatīvajam regulējumam un Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (turpmāk – ESG). Metodika nosaka iesaistīto dalībnieku tiesības un pienākumus, kā arī darba principus.
- Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijas², sniedzot augstskolām/koledžām strukturētu ietvaru pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanai. Vadlīnijas nosaka pašnovērtējuma ziņojumā ietveramo informāciju, tās vēlamā struktūru un formu, kā arī iesniegumā studiju virziena novērtēšanai ietveramo informāciju un tās formu.
- Studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas kopīgā atzinuma izstrādes vadlīnijas³, sniedzot ekspertu grupai strukturētu ietvaru kopīgā atzinuma sagatavošanai par studiju virzienu un skaidrojot prasību vērtējumu.
- Ekspertu atlases kritēriji un principi, nosakot atlases un apstiprināšanas kārtību un prasības ekspertiem.

Lēmumu par studiju virzienu akreditāciju, neatkarīgi no tā, kurā kvalitātes nodrošināšanas aģentūrā ir veikta novērtēšana, pieņem SKK. Savukārt SKK lēmumu var apstrīdēt Apelācijas komisijā, un Apelācijas komisijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Informācija par akreditētajiem studiju virzieniem un tiem atbilstošajām studiju programmām tiek ievadīta Valsts izglītības informācijas sistēmā valsts valodā un AIKA izstrādātajā e-platformā valsts valodā un angļu valodā.

Pirmajā posmā – studiju virziena novērtēšanas – novērtēšanas ekspertu grupa sniedz atzinumu par studiju virzienu un tam atbilstošajām studiju programmām. Ekspertu grupas sniegtais atzinums un tajā iekļautie vērtējumi ir pamats SKK lēmuma pieņemšanai par studiju virziena akreditāciju vai atteikumu akreditēt studiju virzienu.

Novērtēšanas ekspertu grupas sastāvā iekļauj vismaz piecus ekspertus, no kuriem viens ir LSA deleģēts pārstāvis un viens ir attiecīgās nozares ekspertu padomes koordinators (LDDK) deleģēts pārstāvis, ja ir izveidota atbilstoša nozares ekspertu padome, vai AIKA piesaistīts nozares pārstāvis, ja nav izveidota atbilstoša nozares ekspertu padome vai tā atsakās deleģēt novērtēšanas ekspertu noteiktajā termiņā, kā arī vismaz divi ārvalstu eksperti. Ekspertu grupu veido tā, lai ekspertiem kopumā būtu:

- pieredze saistībā ar studiju procesa kvalitātes nodrošināšanu vai kvalitātes ārējo vērtēšanu;
- kvalifikācija nozarē, kas atbilst vērtējamajam studiju virzienam;
- atlasot pretendents studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas vadītāja un sekretāra amatam, papildus tiek ievērotas šādas prasības: pieredze augstākās izglītības kvalitātes ārējā novērtēšanā (vēlams, ka ekspertu grupas vadītājam ir starptautiska pieredze);
- iepriekšēja dalība konferencēs, semināros, mācībās par augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu.

Vienlaikus tiek ņemta vērā studiju virziena un attiecīgo studiju programmu specifika, tajā skaitā LKI līmenis, īstenošanas veids un forma, grāds, kvalifikācija u.c. raksturojošie elementi; augstskolas veids (universitāte, akadēmija, augstskola vai koledža); kā arī interešu konflikta neesamība. Detalizētā kārtībā ir noteikta nolikumā "Ekspertu atlases kritēriji un principi"⁴.

Ievērojot, ka novērtēšanas ekspertu grupā vienmēr tiek iekļauti vismaz divi ārvalstu eksperti, ir noteikts, ka novērtēšanas posmā darba valoda ir angļu valoda, attiecīgi augstskolas/koledžas iesniedz dokumentus gan valsts, gan angļu valodā, savukārt novērtēšanas eksperti sagatavo kopīgo atzinumu angļu valodā, bet SKK pieņemtais lēmums ir valsts valodā.

Ņemot vērā Latvijā iepriekšējos gados⁵ notikušos procesus studiju virzienu akreditācijas jomā, pārejot no studiju programmu akreditācijas uz studiju programmu grupēšanu studiju virzienos un to akreditāciju, kā arī ievērojamo studiju virzienu skaitu Latvijas augstskolās/koledžās, 2018. gadā Augstskolu likumā tika izdarīti grozījumi⁶, sadalot studiju virzienus grupās un nosakot grafiku, kādā studiju virzieni jānovērtē un jāakreditē laika posmā no 2020. līdz 2024.gadam. Vienlaikus, ievērojot dažādus apstākļus (piemēram, COVID-19 vai augstskolu reorganizācija), atsevišķu augstskolu/koledžu studiju virzieniem tika noteikti citi, pagarinātie, akreditācijas termiņi⁷.

1 Pieejams: https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_novertesanas-un-akreditācijas-METODIKA_2024-1.pdf

2 Pieejams: https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_pasnovertejuma_vadlinijas_2024-1.pdf

3 Pieejams: https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_ekspertu_vadlinijas_2024-1.pdf

4 Pieejams: https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/09/Ekspertu_atlases_kriteriji_principi_09_2024.pdf

5 Laika periods no 2010. līdz 2013.gadam

6 Augstskolu likuma Pārejas noteikumu 48. punkts, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>

7 Augstskolu likuma Pārejas noteikumu 48.1 - 48.6 punkts

2. STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS REZULTĀTU ANALĪZE

Studiju virzieni ir noteikti MK noteikumos Nr.793, kopā veidojot 32 studiju virzienus, kuros tiek sagrupētas studijas programmas katrā augstskolā un koledžā.

Laika posmā no 2020. gada līdz 2024.gadam studiju virzienu novērtēšana tika organizēta 48 augstskolās un koledžās, no kurām 20 koledžās, 26 augstskolas un 2 ārvalstu augstskolu filiāles. Kopā tika novērtēti 190 studiju virzieni ar tiem atbilstošajām 715 studiju programmām (ieskaitot arī reorganizētajās augstskolās un koledžās).

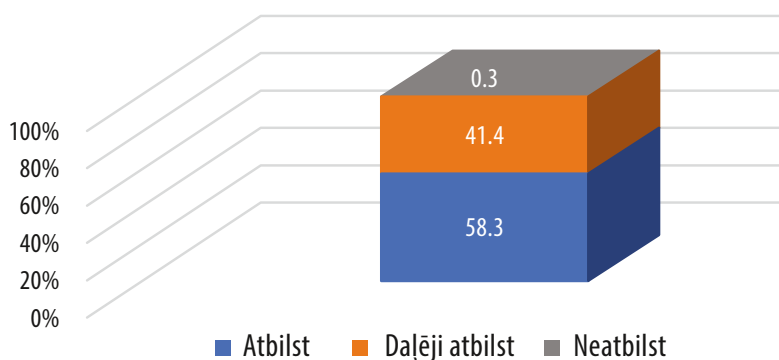
Atbilstoši iepriekšējā nodaļā minētajam, studiju virzienu akreditācijas grafiks ir noteikts Augstskolu likumā, vienlaikus augstskolām/koledžām bija iespēja pieteikties novērtēšanai un akreditācijai arī citā laikā. Laika posmā no 2020. gada līdz 2024. gada beigām tika novērtēti un akreditēti šādi studiju virzieni:

1. Izglītība un pedagogija.
2. Mākslas.
3. Reliģija un teoloģija.
4. Vēsture un filozofija.
5. Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas.
6. Tulkošana.
7. Psiholoģija.
8. Socioloģija, politoloģija un antropoloģija.
9. Ekonomika.
10. Informācijas un komunikācijas zinātnes.
11. Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība.
12. Tiesību zinātne.
13. Dzīvās dabas zinātnes.
14. Ģeogrāfijas un zemes zinātnes.
15. Ķīmija, ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija.
16. Fizika, materiālzinātne, matemātika un statistika.
17. Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne.
18. Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības.
19. Enerģētika, elektrotehnika un elektrotehnoloģijas.
20. Ražošana un pārstrāde.
21. Arhitektūra un būvniecība.
22. Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna.
23. Veterinārmedicīna.
24. Veselības aprūpe.
25. Sociālā labklājība.
26. Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija.
27. Transporta pakalpojumi.
28. Vides aizsardzība.
29. Iekšējā drošība un civilā aizsardzība.
30. Militārā aizsardzība.
31. Jūrniecība.
32. Sports.

Novērtēšanas procesā eksperti novērtēja studiju virziena pārvaldību, iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti, studiju virziena resursus un nodrošinājumu, zinātnisko pētniecību un/vai māksliniecisko jaunradi, sadarbību un internacionalizāciju, iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešanas progresu. Minētie aspekti tika analizēti un novērtēti, katrai MK noteikumos Nr.793 noteiktai prasībai ieliekot vērtējumu "Atbilst", "Daļēji atbilst" vai "Neatbilst". MK noteikumos Nr. 793 ir noteiktas šādas prasības:

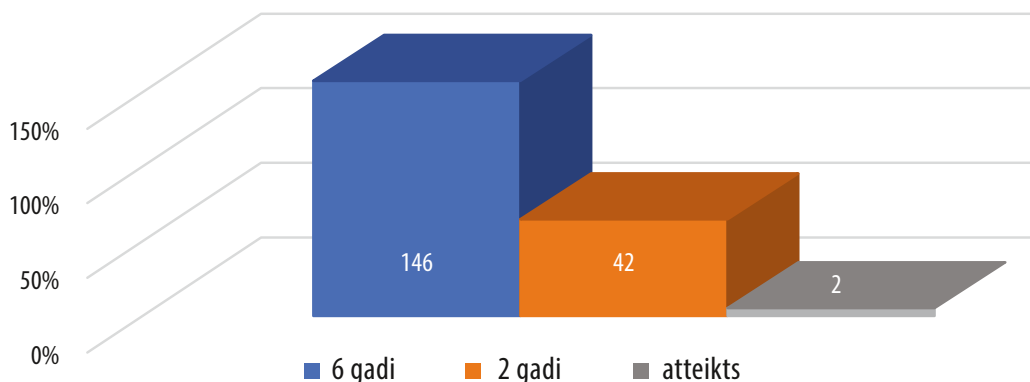
- vai atbilstoši Augstskolu likuma 5. panta 2.1 daļai augstskolas vai koledžas, īstenojot iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti (turpmāk - P1)
- zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades atbilstība zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (ja attiecināms) (turpmāk - P2);
- studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu organizācijām nodrošina studiju virziena mērķu sasniegšanu (turpmāk - P3);
- iepriekšējā studiju virziena novērtēšanā, ja tāda ir bijusi, konstatēto trūkumu un nepilnību vai sniegto rekomendāciju ieviešana (turpmāk - P4).

Visu studiju virzienu prasību (P1 - P4) kopējais novērtējuma sadalījums augstskolās un koledžās atspoguļots 2.1.attēlā:

2.1.att. Studiju virzienu prasību kopējais novērtējums

Studiju virzienu prasību novērtējums korelē ar studiju programmām izvirzīto prasību novērtējumu, kas rezultējās studiju virzienu akreditācijas termiņā - 6 vai 2 gadi, vai atteikumā akreditēt (skat. 2.2.att.).

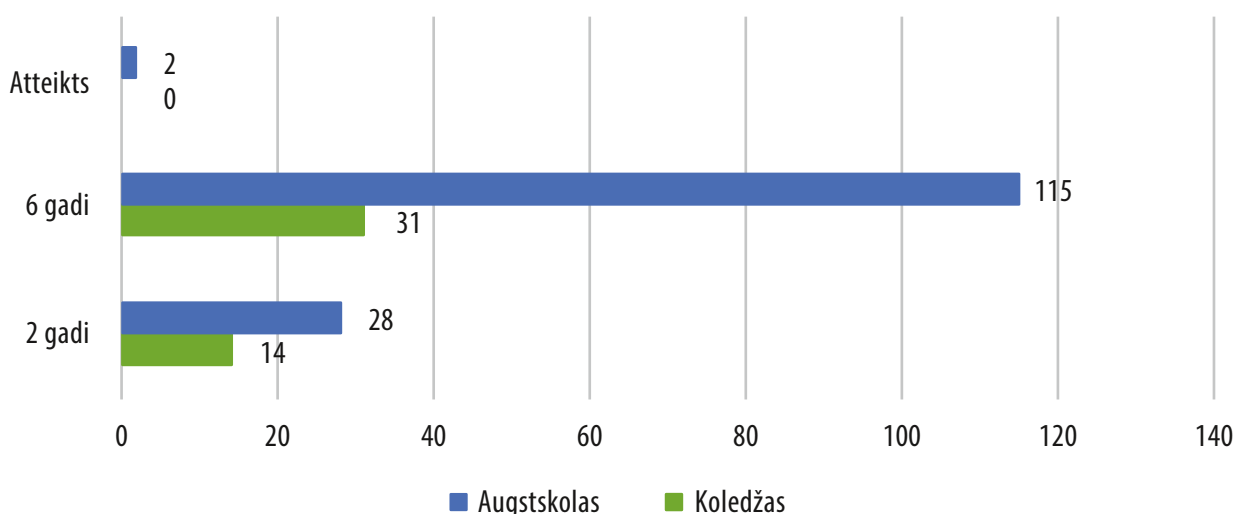

2.2.att. Studiju virzienu akreditācijas termiņš augstskolās un koledžās

Ievērojot, ka no 190 novērtētajiem studiju virzieniem 146 virzieni, kas ir **76,8 %, tika akreditēti uz maksimālo termiņu - 6 gadi, tas ir pozitīvais rādītājs**, kas var liecināt, ka lielākoties augstskolās/ koledžās ir sistemātiski ieviesti iekšējie procesi, kas nodrošina augstu studiju kvalitāti, augstskolas un koledžās pastāvīgi seko līdzi standartiem, regulāri novērtē sevi un uzlabo procesus, tādēļ tās spēj sasniegt augstāko līmeni.

Vienlaikus analizējot divus gadījumus, kuros tika atteikta studiju virziena akreditācija, secināms, ka abos gadījumos tika izmantots MK noteikumu Nr. 793 ierobežojums, ka lēmumu par studiju virziena akreditāciju uz diviem gadiem var pieņemt ne vairāk kā vienu reizi pēc kārtas, ja studiju virziens iepriekš ir ticis akreditēts uz sešiem gadiem, un, ja nav iespējams šo studiju virzienu akreditēt uz sešiem gadiem, tad SKK ir jāpieņem lēmums par atteikumu akreditēt attiecīgo studiju virzienu. Abos gadījumos studiju virziens jau tika akreditēts uz diviem gadiem un atkārtoti konstatēto trūkumu kopums neļāva minētos studiju virzienus akreditēt uz sešiem gadiem.

Aplūkojot akreditācijas termiņa sadalījumu atsevišķi augstskolās un koledžās, secināms, ka koledžās 68,9 % gadījumos studiju virziens saņēma maksimālo 6 gadu akreditācijas termiņu, savukārt augstskolās šis rādītājs ir augstāks un sastāda 79,3 %.

2.3.att. Studiju virzienu akreditācijas termiņš augstskolu un koledžu sadalījumā

Minētie rezultāti liecina, ka studiju virziena akreditācijas termiņš tiešā veidā korelē ar katras studiju virziena prasības novērtējumu. Augstskolu gadījumā iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas un pārvaldība darbojas efektīvāk un proaktīvāk nekā koledžās.

2.1. STUDIJU VIRZIENU PRASĪBU VĒRTĒJUMU ANALĪZE

Analizējot katru studiju virziena prasības vērtējuma sadalījumu var secināt, ka tas ir diezgan vienmērīgs, kur atbilstība konstatēta robežās no 52,6 % līdz 65,8 % gadījumos un daļējā atbilstība no 46,8 % līdz 34,2 %. Vienlaikus var atzīmēt, ka prasība, ka studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu organizācijām nodrošina studiju virziena mērķu sasniegšanu tika biežāk novērtēta ar “atbilst” (65,8 %) nekā citas prasības, savukārt iepriekšējā studiju virziena novērtēšanā, ja tāda ir bijusi, konstatēto trūkumu un nepilnību vai sniegto rekomendāciju ieviešana tika biežāk novērtēta ar “daļēji atbilst” (46,8 %) nekā citas studiju virziena prasības.

	P 1	P2	P3	P4
Atbilst	54,7 %	60,0 %	65,8 %	52,6 %
Daļēji atbilst	44,74 %	40,0 %	34,2 %	46,8 %
Neatbilst	0,6 %	0	0	0,5 %

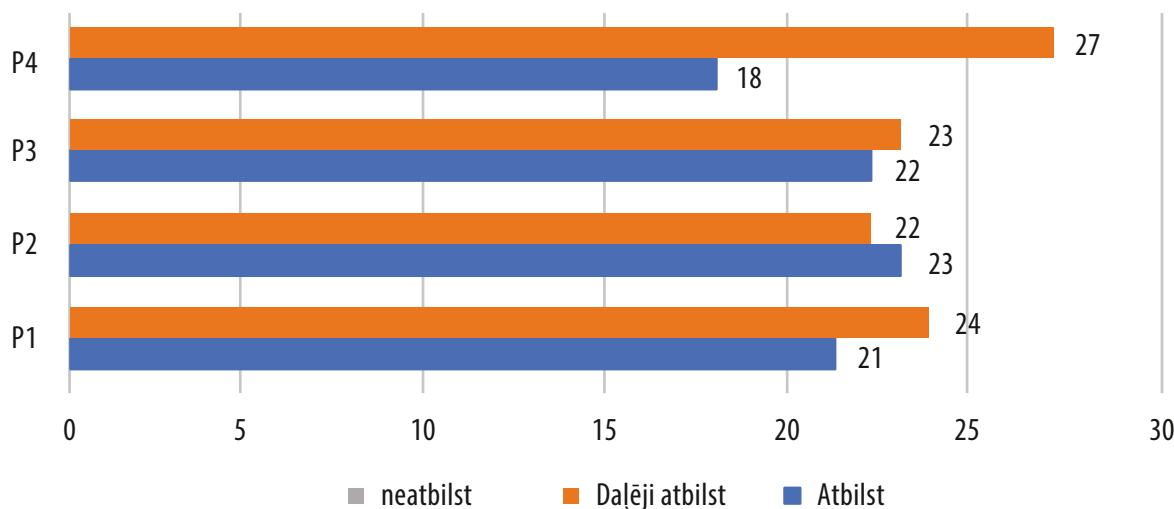
Analizējot atsevišķi katras prasības atbilstību, var secināt, ka augstskolās un koledžās lielākoties iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas (P1) ir izstrādātas, praksē darbojas efektīvi un iesaistītās puses ir informētas, tomēr novērots, ka, lai gan noteiktas procedūras ir aprakstītas dokumentos, to praktiskā ieviešana ir vāja – īpaši studentu sūdzību un ieteikumu apstrādē, jaunu studiju programmu izstrādē un datu izmantošanā kvalitātes nodrošināšanai.

Attiecībā uz zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades atbilstību zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (ja attiecināms) (P2) konstatēts, ka lielākoties novērtēts ar “atbilst”, vienlaikus eksperti atzīmēja, ka mācībspēku darba slodze tiek sadalīta starp mācību un pētnieciskajām aktivitātēm, kur lielāka daļa tiek veltīta studiju procesam, kā rezultātā mācībspēkiem trūkst laika zinātniski pētnieciskajam darbam.

Kā jau tika atzīmēts iepriekš, studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu organizācijām nodrošina studiju virziena mērķu sasniegšanu (P3) visbiežāk tika novērtēta ar atbilst, gadījumos, kad vērtējums ir “daļēji atbilst”, tika norādīts uz vajadzību veicināt sadarbību tieši starptautiskajā līmenī, iesaistoties projektos, uzstājoties konferencēs.

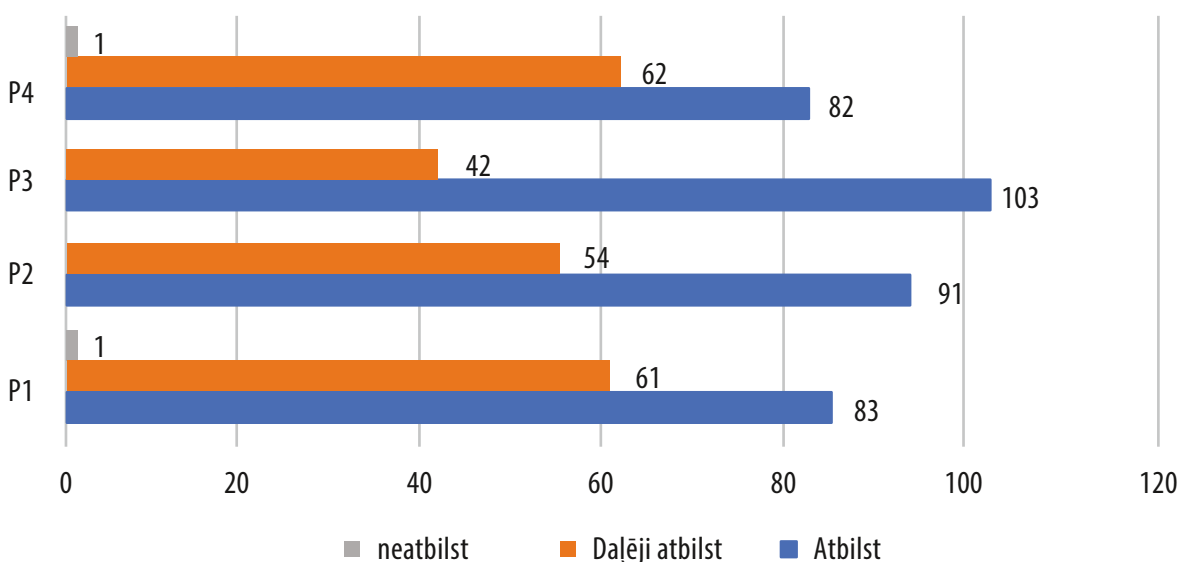
Vērtējot, vai un cik lielā mērā iepriekšējā studiju virziena novērtēšanā, ja tāda ir bijusi, konstatēto trūkumu un nepilnību vai sniegto rekomendāciju ieviešanas progresu (P4) atzīmēts, ka vērtējumu sadalījums ir diezgan līdzsvarots, t.i. lielākā daļā (vairāk nekā puse) novērtēts ar “atbilst”, tomēr gandrīz tikpat liela daļa uzskata, ka atbilstība ir tikai daļēja. Gandrīz visos gadījumos tika vērtēts progress kopš iepriekšējās novērtēšanas, kas tika īstenota laika periodā no 2010. Līdz 2013.gadam, kas nozīmē, ka augstskolām un koledžām bija objektīvi pietiekams laiks rekomendāciju ieviešanai, taču atsevišķos gadījumos tika novērots, ka darbs ar rekomendācijām tika uzsākts tikai gatavojoties studiju virzienu novērtēšanai. Vienlaikus bija gadījumi, kad iepriekš izteiktās rekomendācijas nav bijušas skaidri formulētas vai arī to ieviešana ir zaudējusi savu aktualitāti.

Analizējot augstskolu un koledžu vērtējumu sadalījumu atsevišķi, tika konstatētas atšķirības studiju virzienu prasību vērtējumos. Koledžās tika novērtēti 45 īstenotie studiju virzieni, savukārt augstskolās trīs reizes vairāk – 145.

2.4.att. Studiju virzienu prasību vērtējuma sadalījums koledžās

Koledžās neviens analizētajā periodā novērtētais studiju virziens netika atzīts kaut vienā prasībā neatbilstošs, savukārt augstskolās īstenotajos studiju virzienos divās prasībās tika novērtēts kā neatbilstošs studiju virziena prasībām, t.i. prasībā, vai atbilstoši Augstskolu likuma 5. panta 2.1 daļai augstskola, īstenojot iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti (P1), un prasībā, vai iepriekšējā studiju virziena novērtēšanā, ja tāda ir bijusi, konstatēto trūkumu un nepilnību vai sniegto rekomendāciju ieviešana (P4).

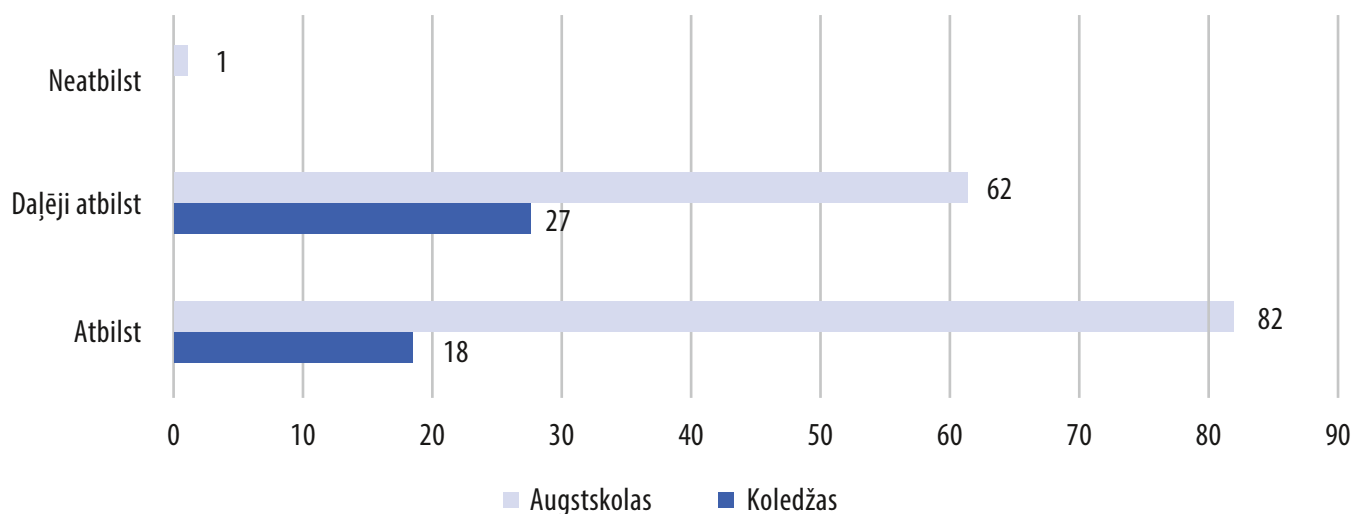

2.5. att. Studiju virzienu prasību vērtējuma sadalījums augstskolās

Veicot katras studiju virzienu prasības vērtējuma analīzi atsevišķi augstskolās un koledžās, ir konstatētas vairākas atšķirīgas pazīmes.

Attiecībā uz P1 novērtējumu, var secināt, ka augstskolās šī prasība lielākā daļā gadījumu (57,2%) atbilst, savukārt koledžās lielākoties tika novērtēta daļējā atbilstība (53,3%), konstatējot, ka koledžās kaut arī **ir izveidota iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma, tomēr tās darbība un praktiskā ieviešana nav pilnībā efektīva un caurskatāma**, prasa būtiskus uzlabojumus datu pārvaldībā, procedūru skaidrībā un kvalitātes uzraudzības mehānismu efektivitātē (piemēram, datu vākšana un analīze notiek bez skaidri definētiem principiem un metodoloģijas, trūkst atgriezeniskās saites sniegšanas mehānisma, jaunu studiju programmu izstrāde un regulāra pārskatīšana nav sistematizēta).

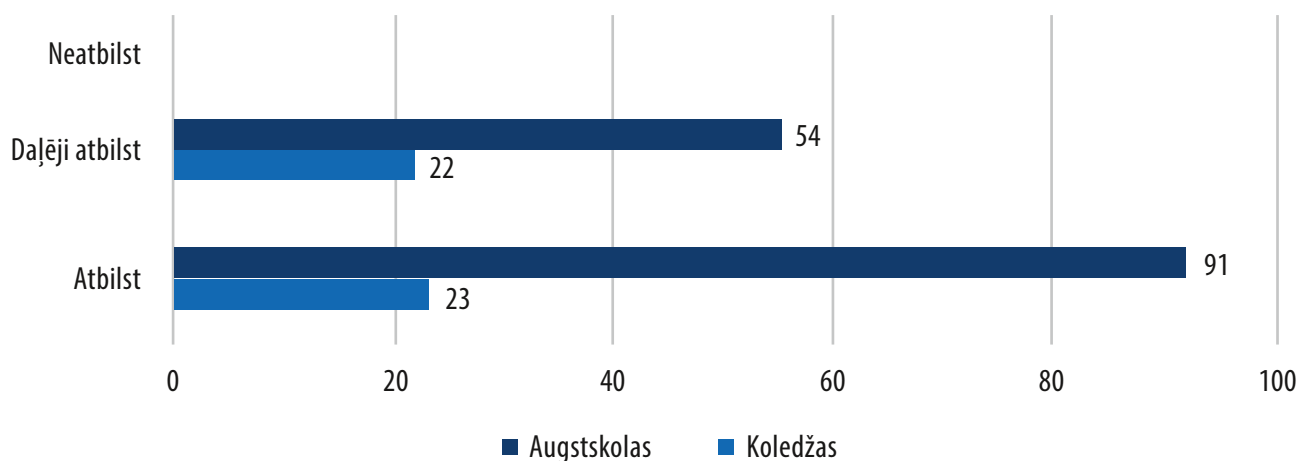
Vienlaikus jāatzīmē, ka vienā gadījumā tieši augstskolā īstenotajam studiju virzienam šī prasība tika atzīta par neatbilstošu Augstskolu likuma prasībām, jo gan no novērtēšanas ekspertu puses, gan no SKK puses tika secināts, ka iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma nav pilnvērtīgi ieviesta un nedarbojas efektīvi, izstrādātie kvalitātes nodrošināšanas dokumenti lielākoties darbojas formāli, un trūkst pierādījumu par to sistemātisku īstenošanu praksē, nepastāv skaidra un konsekventa izpratne par institūciju kompetencēm kvalitātes vadībā, nav noteikti lēmumu pieņemšanas mehānismi un ieinteresēto pušu – īpaši studentu un absolventu – pilnvērtīga iesaiste, norādīts uz neefektīvu studiju kursu un studiju programmu iekšējo novērtēšanu un pilnveidošanu, studiju rezultātu vērtēšanas sistēma nav pilnībā saskaņota ar profesijas un valsts izglītības standartiem. Papildus jāatzīmē, ka šajā gadījumā tika atteikts akreditēt studiju virzienu konstatēto trūkumu kopuma dēļ.

2.6. att. Augstskolās un koledžās iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma atbilst Augstskolu likuma prasībām, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti (P1)

Studiju virziena prasības par zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades atbilstību zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (ja attiecināms) (P2) novērtējums un tās saturiskais apjoms tika sasaistīts ar studiju virziena specifiku, kā arī ar augstskolas tipu un koledžas specifiku. Koledžās šīs prasības novērtējums tika sasaistīts ar lietīšķo pētniecību, zinātnes universitātēs vairāk ar zinātnisko pētniecību, bet studiju virziena "Mākslas" novērtējumā tika akcentēta mākslinieciskā jaunrade.

Viens no augstskolu un koledžu uzdevumiem ir nodrošināt un veicināt pētniecību, jauno zinātnieku sagatavošanu un iekļaušanos pasaules akadēmiskajos procesos⁸, kas, tajā skaitā, sākas jau ar jauno speciālistu apmācību darbam profesionālajā jomā, akcentējot viņu iespējas un motivējot tālākajām studijām augstākās izglītības ciklos, tādējādi iesaistoties pētniecībā arvien augstākā līmenī un nodrošinot šo personu konkurētspēju, radošuma izpausmes⁹. Augstskolu likumā ir uzsvēta zinātniskās pētniecības nepieciešamība jebkurā augstākās izglītības iestādē, iesaistot tajā gan akadēmisko personālu, gan studējošos¹⁰, kas ir viens no akadēmiskās brīvības izpausmes veidiem¹¹. Savukārt zinātniskā pētniecība īsā cikla studijās ir orientēta uz lietišķo pētījumu veikšanu¹², kas cieši saistīta ar apgūstamām profesionālajām kompetencēm, un kas panākama, veicinot aktīvu studējošo un mācībspēku iesaisti starptautiskajā pētniecībā, t.sk., mācībspēkiem veicot pasaules līmeņa zinātniskos pētījumus, publicējot to rezultātus starptautiski recenzējamos izdevumos un izmantojot zinātniskās atziņas studiju procesā¹³.

2.7. att. Zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades atbilstība
zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (ja attiecināms) (P2)

Augstskolās šī prasība vērtēta kā atbilstoša vairākos gadījumos (62,8%) nekā daļēji atbilstoša, savukārt koledžās vērtējuma sadalījums ir vienlīdzīgāks (atbilst 51,1 % un daļēji atbilst 48,9 %), un nevienā gadījumā netika konstatēta neatbilstība.

Neraugoties uz izciliem piemēriem, kopumā Latvijas augstākās izglītības iestāžu kontekstā, zinātniskās pētniecības joma ir saistīta ar nepietiekošu atdevi un resursu trūkumu. Augstskolām un koledžām pilnvērtīgu zinātniskās pētniecības institūciju statusa nodrošināšanai nepieciešama lielākā mācībspēku un studējošo iesaiste zinātniskās pētniecības procesos. Novērojama tendence, ka studējošie pētniecības procesos iesaistās kā brīvprātīgie palīgi, nesaņemot par to materiālo un profesionālo ieguvumu. Eksperti savos vērtējumos bieži norāda uz inovatīvu mācību metožu trūkumu un nepietiekamu nozares speciālistu ar pieredzi zinātniskajā pētniecībā piesaisti. Mācībspēku un studējošo zinātniskās pētniecības aktivitātes starptautiskā vidē, kā arī zinātnisko publikāciju apjoms atsevišķos studiju virzienos ir zems.

⁸ Augstskolu likuma 5. panta pirmā, ceturrtā un piektā daļa

⁹ Profesionālās izglītības likuma 16.7.panta sestās daļas 1. un 3.punkts

¹⁰ Augstskolu likuma 5. panta pirmā daļa un 60. panta pirmā daļa, Profesionālās izglītības likuma 20.2 panta otrā daļa

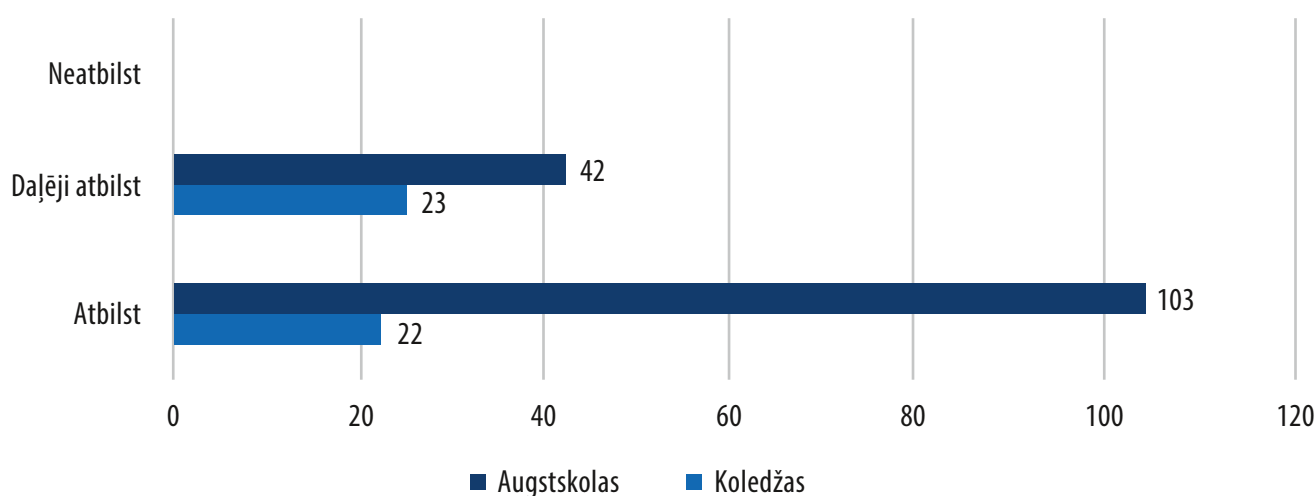
¹¹ Augstskolu likuma 6. panta otrās daļas 5. punkts, trešā daļa

¹² Profesionālās izglītības likuma 16.7 panta sestās daļas 2. punkts

¹³ Augstskolu likuma 60. panta pirmā daļa, 62. panta pirmā daļa

Savukārt koledžām būtu jāliek vairāk akcents uz nepieciešamību izstrādāt skaidru akadēmiskā personāla motivācijas mehānismu lietišķo pētījumu veikšanai, kas faktiski notiek uz atsevišķu iniciatīvu pamata, bet ne kā sistēmiski piemērojams skaidrs mehānisms. Tieši tāpat nav arī skaidra mehānisma studējošo iesaistei lietišķajā pētniecībā, izņemot ierobežoto pētniecību kursa darbu un kvalifikācijas darbu ietvaros, kas veltīti šaurākām tēmām, kā arī būtu jāattīsta inovatīvas mācību metodes.

Vērtējot studiju virziena prasību par sadarbību ar dažādām Latvijas un ārvalstu organizācijām, kā arī cik lielā mērā īstenotā sadarbība nodrošina studiju virziena mērķu sasniegšanu (P3), jau iepriekš tika norādīts, ka sadarbības īstenošana Latvijas mērogā tika vērtēta pozitīvāk nekā starptautiskā.

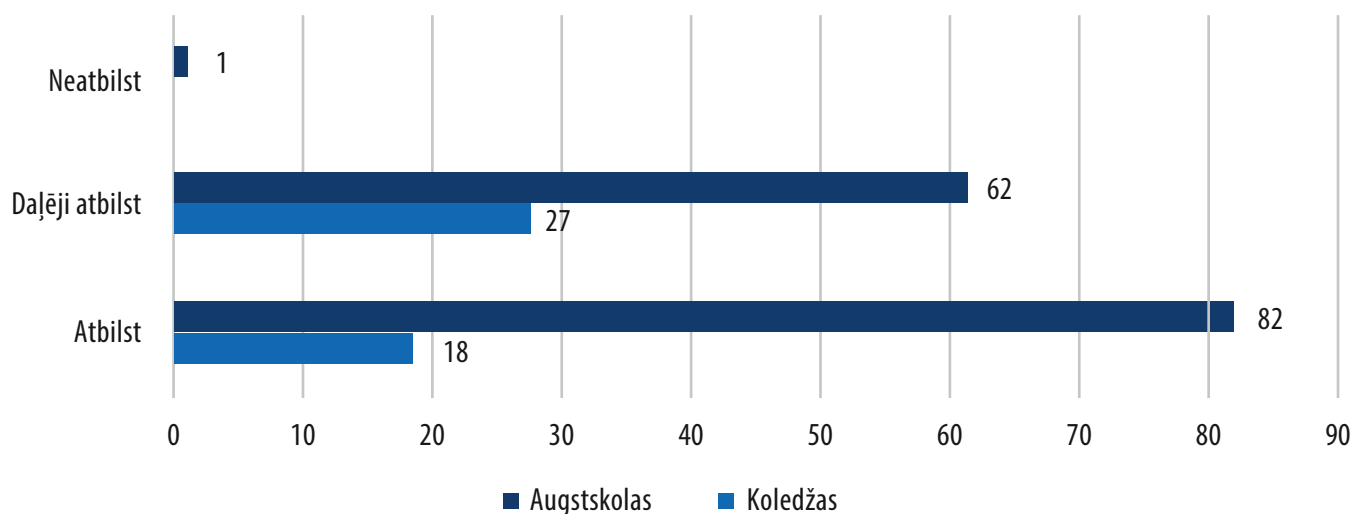

2.8. att. Studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām
Latvijas un ārvalstu organizācijām nodrošina studiju virziena mērķu sasniegšanu (P3)

Analizējot rezultātus augstskolās un koledžās, secināms, ka koledžās vērtējuma sadalījums ir vienlīdzīgāks starp "atbilst" (48,9 %) un "daļēji atbilst" (51,1 %) ar nelielu pārsvaru uz daļējo atbilstību. Savukārt augstskolās šī prasība izteikti tika novērtēta kā atbilstoša (71 %). Ekspertu novērojumi liecina, ka **starptautiskās sadarbības potenciālu iespējams pilnveidot**, tajā skaitā Erasmus+ programmā ienākošo un izejošo studentu skaitu ir iespējams būtiski palielināt. tas pats attiecināms arī uz sadarbību starp vietējām augstskolām un koledžām. Savukārt koledžām būtu jāveicina sadarbība gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī, tajā skaitā veidojot pētījumu projektus sadarbībā ar industrijas pārstāvjiem, piesaistot ārvalstu mācībspēkus un studentus, kā arī koledžas mācībspēkiem un studentiem dodoties pieredzes apmaiņā uz ārvalstu augstskolām.

Studiju virziena ietvaros tika novērtēts, vai un cik lielā mērā iepriekšējā studiju virziena novērtēšanā, ja tāda ir bijusi, konstatēto trūkumu un nepilnību vai sniegto rekomendāciju ieviešana ir notikusi (P4), analizējot gan iepriekšējā studiju virziena akreditācijā vai studiju programmu licencēšanā, vai izmaiņu novērtēšanā sniegto rekomendāciju ieviešanas progresu.

Jāsecina, ka darbs ar rekomendācijām nav bijis tik efektīvs, lai ietekmētu studiju kvalitāti pilnvērtīgi. Tas īpaši tika novērots koledžu gadījumos, kur 60 % gadījumos rekomendācijas tika ieviestas daļēji, kas liecina, ka darbs ar rekomendācijām līdz šim bijis daļēji veiksmīgs, kas ierobežoja to pozitīvo ietekmi. Augstskolu gadījumā rezultāts ir labāks, jo 56,6 % gadījumos tika novērtēts ar "atbilst", kas nozīmē, ka augstskolu pieeja ir bijusi sistēmiskāka un pilnvērtīgāka. Taču vienlaikus jāatzīmē, ka 42,8 % ir pietiekami augsts rādītājs, kas norāda, ka kopumā ir **nepieciešams pārskatīt darbu ar rekomendācijām, nodrošinot sistēmisku un regulāru rekomendāciju ieviešanas, pārskatīšanas procesu.**

2.9. att. Iepriekšējā studiju virziena novērtēšanā, ja tāda ir bijusi, konstatēto trūkumu un nepilnību vai sniegto rekomendāciju ieviešana (P4)

Tāpat ir jānorāda, ka vienā gadījumā augstskolas studiju virziens šīs prasības novērtējumā tika novērtēts ar “neatbilst”, konstatējot, ka atsevišķas rekomendācijas ir ieviestas tikai daļēji vai nav ieviestas vispār, kas tādējādi ļauj secināt, ka trūkumi, kuru dēļ rekomendācijas noteiktas, nav novērsti. Turklāt konkrētajā gadījumā to rekomendāciju saturs, kuras joprojām ir izpildāmas, būtiski ietekmē studiju virziena novērtēšanu un attīstību, jo attiecas gan uz kvalitātes nodrošināšanas sistēmas uzlabošanu, gan uz zinātniskās pētniecības tālāku attīstību. Vienlaikus jānorāda, ka minētais studiju virziens netika akreditēts konstatēto trūkumu kopuma dēļ.

Jāatzīmē, ka ekspertu rekomendācijas, ja vien augstskola un koledža nenorāda pamatotus argumentus rekomendāciju neizpildei, ir ievērojamas un izpildāmas, un to mērķis ir veicināt studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanas uzlabošanu un attīstību. Turklāt, ievērojot laika posmu kopš iepriekšējās studiju virzienu akreditācijas (vairākos gadījumos pat 10 gadi) ir objektīvi pietiekams laiks, kurā var ne tikai izpildīt ekspertu rekomendācijas, bet veikt proaktīvu darbību, proti, sasniegt vēl labākus rezultātus, lai novērstu visas iepriekš konstatētās nepilnības un izrādītu iniciatīvu studiju virziena tālākās attīstības nodrošināšanā.

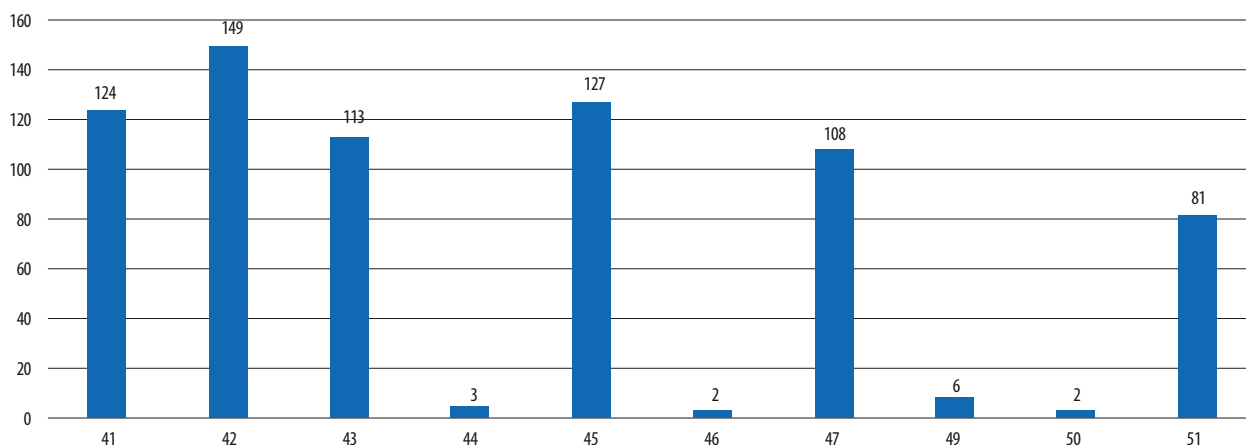
Lai veicinātu rekomendāciju ieviešanu, augstskolām un koledžām ieteikts noteikt skaidrus kritērijus, pēc kuriem var novērtēt darbību rezultātus, definējot galvenos veikspējas rādītājus (key performance indicators), pēc kuriem mērit un novērtēt veikto aktivitāšu izpildes līmeni un līdz ar to rekomendāciju izpildi, kas nebūtu formāla, bet sniegtu būtisku pienesumu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu uzlabošanai, attīstībai, studiju procesa kvalitātes nodrošināšanai, zinātniskās pētniecības attīstībai un uzlabošanai studiju virzienam atbilstošajā zinātnes nozarē un studiju programmu specifikā.

2.2. STUDIJU PROGRAMMU NOVĒRTĒJUMA ANALĪZE

Studiju virzienu ietvaros tika sniegts novērtējums arī katrai studiju programmai, vērtējot šādus studiju programmas aspektus:

- Studiju programmu raksturojošie parametri
- Studiju saturs un īstenošana
- Studiju programmas resursi un nodrošinājums
- Mācībspēki
- Studiju programmas atbilstības normatīvo aktu prasībām novērtējums

Laika periodā no 2020. līdz 2024.gadam novērtējamo studiju virzienu ietvaros tika novērtētas 715 studiju programmas, sākot ar īsā cikla augstākās izglītības studiju programmām līdz doktora studiju programmām, tajā skaitā rezidentūras programmas.

2.10. att. Studiju programmu sadalījums pa līmeņiem¹⁴

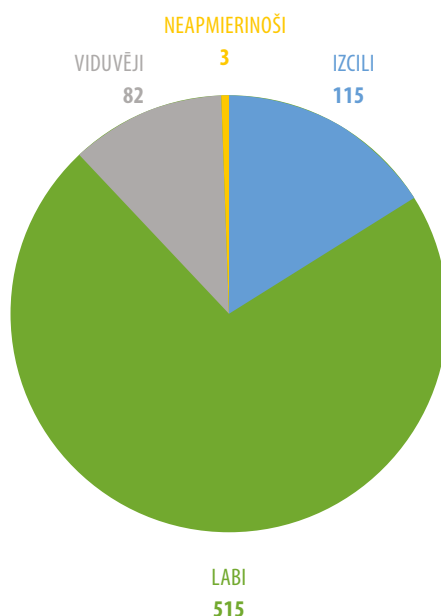
Studiju programmām atbilstoši MK noteikumiem N. 793 tiek izvirzītas šādas prasības:

- studiju programma maģistra vai doktora grāda iegūšanai balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās (turpmāk - P5);
- studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiālās bāzes atbilstība studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanas nodrošināšanai (turpmāk - P6);
- akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācijas atbilstība studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām (turpmāk - P7);
- studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām (turpmāk - P8).

Minētās prasības tiek novērtētas ar vērtējumu "atbilst", "daļēji atbilst" vai "neatbilst". Tāpat katra studiju programma saņem vērtējumu "izcili", "labi", "viduvēji" vai "neapmierinoši".

Analizējot studiju programmu saņemto vērtējumu, secināms, ka **ievērojami lielākā daļa studiju programmu ir saņēmusi vērtējumu "labi" (72 %)**, savukārt izteikti neliels skaits studiju programmu saņēma vērtējumu "neapmierinoši" (0,4 %).

¹⁴ Izglītības klasifikācijas kodi norādīti Atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijai, kas bija spēkā lēmuma pieņemšanas brīdī: 41 – īsā cikla, 42 – profesionālais bachelors, 43 – akadēmiskais bachelors, 44 – profesionālā pēc īsā cikla, 45 – akadēmiskais maģistrs, 46 – īsā profesionālā, 47 – profesionālais maģistrs, 49 – profesionālā (garā), 50 – rezidentūra, 51 – doktorantūra

2.11. att. Studiju programmu vērtējumi

Studiju programmu vērtējums “labi” nozīmē, ka, izvērtējot studiju programmas atbilstību noteiktajām prasībām, konstatēti nebūtiski trūkumi, kuru novēršana faktiski neprasa laikietilpīgus un resursietilpīgus risinājumus un kuriem nav pastiprinātas ietekmes uz studiju kvalitāti.

Savukārt vērtējums “nepamierinoši” liecina, ka, izvērtējot studiju programmas atbilstību noteiktajām prasībām, konstatēti būtiski trūkumi, kurus nevar pagūt novērst divu gadu laikā, un kas nozīmē, ka studiju virzienu ar šādi novērtētām studiju programmām nevar akreditēt. Analizētajā periodā trīs studiju programmas tika novērtētas ar šādu novērtējumu, kā rezultātā vienā gadījumā augstskola izņēma (slēdza) studiju programmu no akreditētā studiju virziena, savukārt otrajā gadījumā studiju virzienam tika atteikta akreditācija.

Analizējot datus atsevišķi koledžās un augstskolās, var atzīmēt, ka ievērojams īpatsvars ir augstskolās novērtēto studiju programmu skaitam, kas ir 628 studiju programmas, savukārt koledžās tika novērtētas 87 studiju programmas. Koledžās īstenotos studiju virzienus pārsvarā veido neliels studiju programmu skaits, t.i. 1 - 3 studiju programmas, savukārt vairāk nekā trīs studiju programmas ir tikai atsevišķos gadījumos:

- Biznesa vadības koledžas studiju virzienā “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” - 6 studiju programmas
- Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas Jūrnieceības koledžas studiju virzienā “Jūrnieceība” - 5
- Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledžas studiju virzienā “Veselības aprūpe” - 6
- Alberta koledžas studiju virzienā “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” - 4
- Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža studiju virzienā “Veselības aprūpe” - 4.

Savukārt augstskolās īstenotie studiju virzieni apjoma ziņā ir no vienas studiju programmas līdz 26 programmām vienā virzienā vienā augstskolā. Studiju programmu skaita ziņā lielākais studiju virziens tika akreditēts Rīgas Stradiņa universitātes studiju virziens "Veselības aprūpe" ar 27 studiju programmām, kam seko Rīgas Tehniskās universitātes studiju virziens "Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne" ar 26 studiju programmām un Rīgas Tehniskās universitātes studiju virziens "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" un "Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības" katrs ar 20 studiju programmām.

Minētie dati apliecina, ka augstskolās, tajā skaitā zinātnes universitātēs, studiju virzienos ietilpst lielāks studiju programmu skaits nekā koledžās, jo tās piedāvā gan akadēmisko, gan profesionālo izglītību dažādās zinātņu nozarēs. Kā arī tām ir plašāka resursu un personāla bāze, kas ļauj nodrošināt studijas visos līmeņos – no īsā cikla līdz doktorantūrai. Savukārt koledžas koncentrējas uz praktisku profesionālo sagatavotību konkrētām profesijām, tādēļ to programmu skaits ir ierobežotāks.

Vienlaikus var atzīmēt, ka visvairāk īstenoto studiju programmu ir studiju virzienā "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība", novērtētas 133 studiju programmas, savukārt studiju virzienā "Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne" tika novērtētas 74 studiju programmas un studiju virzienā "Veselības aprūpe" – 70 studiju programmas.

Unikālie studiju virzieni, kuri tiek īstenoti tikai vienā Latvijas augstskolā, kopumā ir trīs:

- Ģeogrāfijas un zemes zinātnes (Latvijas Universitāte)
- Veterinārmedicīna (Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte)
- Militārā aizsardzība (Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija)

3. IESAISTĪTO PUŠU ATGRIEZENISKĀ SAITE

Šajā nodaļā apkopotas augstskolu/koledžu pārstāvju un studiju virzienu novērtēšanas ekspertu atziņas un galvenie secinājumi par novērtēšanas procesa norisi 2020.-2024. gadā, pamatojoties uz analītiskajiem ziņojumiem, kuri sagatavoti, izmantojot ekspertu un augstskolu/koledžu aptauju par studiju virzienu novērtēšanas procesu rezultātus, kā arī SKK locekļu atziņas un galvenie secinājumi par studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas procesa norisi 2020.-2024. gadā, pamatojoties uz SKK strukturētas intervijas rezultātiem.

3.1. AUGSTSKOLU/ KOLEDŽU PĀRSTĀVJU SKATĪJUMS

Augstskolu/koledžu pārstāvju aptauja tika veikta, lai noskaidrotu viņu viedokli par studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas procesa norisi 2020.-2024. gadā, tostarp par pašnovērtējuma ziņojuma un saistīto dokumentu sagatavošanu, ekspertu grupas vizīti un atzinumu, novērtēšanas procesa koordinēšanu un AIKA e-platformas funkcionalitāti, kā arī, lai saņemtu priekšlikumus novērtēšanas un akreditācijas procesa pilnveidošanai. Aptaujas gaitā pārstāvjiem bija jānovērtē apgalvojumi, izmantojot 4 punktu skalu, kur 1 – "nepiekrītu", 2 – "drīzāk nepiekrītu", 3 – "drīzāk piekrītu", 4 – "piekrītu". Katrā sadaļā bija arī iespēja brīvi sniegt komentārus par sadaļā aplūkotajiem novērtēšanas procesa posmiem. Vienlaikus jāatzīmē, ka procesa gaitā vairāki augstskolu/ koledžu un ekspertu sniegtie ieteikumi tika ieviesti, piemēram, novērsta dublēšanās starp studiju virzienu un studiju programmu daļām, e-platofmrā noteikts maksimālais zīmju skaits vienam laukam, ekspertiem ir izveidots interaktīvais materiāls darba ievadam e-platformā, izstrādāti dažādi informatīvie materiāli gan augstskolām/koledžām, gan ekspertiem u.c.

Kopumā augstskolu/koledžu pārstāvji studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas procedūru ir novērtējuši augstu, ar vidējiem vērtējumiem, kas pārsniedz 3 (no maksimālajiem 4).

Augstskolu/koledžu pārstāvju sniegtie vērtējumi un komentāri

3.1.1. PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS UN SAGATAVOŠANĀS POSMS

- **Pašnovērtējuma ziņojuma apjoms un struktūra:** nedaudz vairāk nekā puse respondentu (57%) uzskatīja pašnovērtējuma ziņojuma apjomu par pietiekamu, savukārt 43% uzskatīja, ka apjoms būtu jāsamazina. Pašnovērtējuma ziņojuma struktūra un tā sagatavošana, kas ļauj rūpīgi izanalizēt stiprās un vājās puses, saņēma augstus vērtējumus (vidēji no 3,22 līdz 3,59).
- **Pašnovērtējuma ziņojuma uzlabošanas priekšlikumi:** Augstskolu/koledžu pārstāvji ir aicinājuši novērst informācijas dublēšanos starp studiju virziena un studiju programmu aprakstiem, kā arī ieteica ierobežot maksimālo zīmju skaitu katram ziņojuma punktam. Tāpat ieteikts nodalīt statistikas datus no teksta.
- **Skaidri kritēriji:** Vairāki respondenti norādīja, ka trūkst skaidru, kvantitatīvu noteiktu kritēriju, pēc kuriem augstskola/koledža tiks vērtēta (piemēram, par bibliotēkas resursiem), kas novērstu iespēju ekspertiem veikt subjektīvu vērtējumu.
- **Diferencēta pieeja:** Tika izteikts priekšlikums ieviest diferencētu pieeju prasībām starp lielajām universitātēm un mazākām augstskolām un koledžām.

- **Sagatavošanās vizītei:** Šis posms novērtēts ļoti labi (vidēji no 3,54 līdz 3,81). Augstskolu/koledžu pārstāvji pozitīvi novērtēja, ka ir bijusi nodrošināta iespēja izvēlēties piemērotāko vizītes laiku, kā arī ir bijusi pieejama informācija par ekspertu pieredzi un iespēja izteikt noraidījumu ekspertiem.

3.1.2. EKSPERTU GRUPAS VIZĪTE UN ATZINUMS

- **Vizītes norise:** Ekspertu grupas darbs vizītes laikā saņēmis augstu novērtējumu vidēji no 3,19 (Ekspertu pieprasītā papildinformācija bija būtiska studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu novērtēšanai) līdz 3,63 (Ekspertu grupa bija iepazinusies ar studiju virziena pašvērtējuma ziņojumu). Kopumā tika atzīts, ka eksperti vizītes laikā ir uzdevuši būtiskus jautājumus un bija vērsti uz procesu pilnveidošanu.
- **Objektivitāte un ētikas principi:** ekspertu ievērotie ētikas principi, objektivitāte, neitralitāte un cieņpilna attieksme kopumā novērtēti augstu - vidēji no 3,49 (eksperti ievēroja neitralitāti) līdz 3,57 (eksperti ievēroja ētikas un sadarbības principus). Tomēr aptaujā ir saņemti komentāri par atsevišķu ekspertu nepiemērotu attieksmi.
- **Papildinformācijas nozīme:** ekspertu pieprasītā papildinformācija saņēma zemāku vērtējumu par tās būtiskumu, un šī tendence saglabājās arī vēlākos posmos (vidēji 3,2).
- **Ārvalstu ekspertu izpratne:** Augstskolu/koledžu pārstāvji ir norādījuši, ka ārvalstu ekspertiem dažreiz trūkst pietiekamas izpratnes par Latvijas augstākās izglītības sistēmas niansēm, piemēram, atšķirību starp akadēmiskajām un profesionālajām studiju programmām, kas apgrūtina vērtēšanu pēc būtības.
- **Ekspertu atzinums:** Vidējie vērtējumi par atzinuma struktūru un saturu 2021. gadā bija zemāki (vidēji no 3,05 līdz 3,54) nekā vēlākajos gados (vidēji no 3,54 līdz 3,79). Augstskolas/koledžas izteica šaubas par to, vai programmu vērtējumi ir pamatoti un skaidri (3,08), un vai rekomendācijas palīdzēs pilnveidei (3,05). Tika norādīts, ka rekomendācijas bieži ir pārāk vispārīgas, atkārtojas vai nav balstītas faktos.

3.1.3. AIKA DARBA KVALITĀTE UN E-PLATFORMAS FUNKCIONALITĀTE

- **AIKA darba kvalitāte:** Augstskolu/koledžu pārstāvji AIKA darbu studiju virzienu novērtēšanas procesā novērtējuši ļoti augstu (vidēji no 3,70 līdz 3,89), koordinators bija pieejams, spēja sniegt atbildes uz jautājumiem un uzlaboja procesa efektivitāti. Vēlākos posmos šie rādītāji ir nedaudz samazinājušies (vidēji no 3,31 līdz 3,75), tomēr joprojām augstu novērtējot to, ka AIKA koordinators bija pieejams saziņai un AIKA darbinieki bija vērsti uz sadarbību. AIKA atbalsts ir ticis uzskatīts par nepieciešamu visos novērtēšanas posmos.
- **E-platforma:** E-platformas ieviešana ir tikusi novērtēta kā ļoti pozitīvs solis. Darbs e-platformā saņēmis augstu vērtējumu (vidēji no 3,43 līdz 3,76). Sniegti ieteikumi uzlabot platformas lietošanas instrukcijas, lai mazinātu AIKA koordinators noslodzi.

Augstskolu/koledžu pārstāvju sniegtie ieteikumi pilnveidei

IETEIKUMI NORMATĪVO AKTU PILNVEIDOŠANAI

- Normatīvajiem aktiem būtu jābūt konkrētākiem, koncentrētākiem un mazāk apjomīgiem.
- Skaidri jāatrunā rīcība gadījumos, kad studiju programma iegūst licenci mazāk nekā vienu gadu pirms studiju virziena novērtēšanas uzsākšanas, vai arī, kad licencētā studiju programma vēl nav uzsākta īstenot vai tajā nav absolventu.
- Skaidri jānodala atbilstības un kvalitātes kritēriji, kā arī to vērtēšanas kārtība normatīvajā regulējumā.
- Jānosaka skaidri un nepārprotami kritēriji, kas augstskolai jāizdara, lai saņemtu akreditāciju uz 2 gadiem, uz 6 gadiem utt., jo šobrīd nav detalizēta skaidrojuma.

IETEIKUMI PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA IZSTRĀDES VADLĪNIJU PILNVEIDOŠANAI

- Jānovērš informācijas dublēšanās starp studiju virziena un studiju programmu aprakstiem.
- Jāievieš diferencēta pieeja prasībām starp lielajām universitātēm un mazajām augstskolām/koledžām (īpaši attiecībā uz studiju virzieniem ar nelielu programmu skaitu).
- Jānodala statistikas dati no teksta un tekstam jābūt strukturētam, lai varētu skaidri izklāstīt faktus/datus, veikt analīzi un izdarīt secinājumus, kas ir pamatoti ar uzrādītajiem datiem.
- Jābūt precīzāk uzskaitītam, kas tieši jāraksta pie katras sadaļas/punkta, lai izvairītos no pārāk garu, nevajadzīgu tekstu rakstīšanas.
- Jāievieš skaidri, kvantitatīvi noteikti kritēriji katras pašnovērtējuma ziņojuma sadaļas vērtēšanai (piemēram, par bibliotēkas resursiem, mobilitāti u.c.), lai prognozētu rezultātu un mazinātu subjektivitāti ekspertu vērtējumos.
- Pašnovērtējuma ziņojuma veidlapai jābūt strukturētai un konkrētākai, izmantojot vairāk aizpildāmas tabulas, nevis vispārīgus teikumus.
- Jānosaka pašnovērtējuma ziņojuma publiskojamā un nepubliskojamā daļa.
- Jāpārveido programmu parametru sadaļa, jo tā ir nepārskatāma.

IETEIKUMI EKSPERTU GRUPAS ATZINUMA IZSTRĀDES VADLĪNIJU PILNVEIDOŠANAI

- Ekspertu atlasē (īpaši ārvalstu ekspertu) ir jānovērtē vadības pieredze (programmu vadība, katedras, fakultātes utt.), starptautiskā pieredze kvalitātes vērtēšanā, un jāņem vērā studiju virziena un augstskolas lielums.
- Jāuzsver, kādi kritēriji ir vērtējami virziena daļā un kādi programmas daļā, lai kritēriji netiktu vērtēti pēc būtības atkārtoti.
- Rekomendācijām jābūt skaidrām, konkrētām, izpildāmām, nevis vispārīgām, tām jābūt balstītām faktos.
- Jāizvairās no informācijas un rekomendāciju atkārtotības studiju virziena un programmu sadaļās, jo kritērijiem jābūt atšķirīgiem.
- Atzinumam jābūt īsākam, precīzākam, bez lieka teksta, kas atkārtojas katras programmas izvērtējumā.
- Atzinumā jānodrošina datu/faktu daļa, nevis tikai tekstuālā daļa.
- Jāprecizē tādi vispārīgi formulējumi kā "nav pietiekamā daudzumā" vai "nepietiekami" (piemēram, attiecībā uz studentu mobilitāti vai grāmatām bibliotēkā), nosakot skaitlisku kritēriju, kā būtu jābūt.
- Augstskolai/ koledžai ir jābūt iespējai prasīt skaidrojumu par ekspertu grupas izliktajiem vērtējumiem, ja atzinumā sniegtais pamatojums nav pietiekams.

IETEIKUMI EKSPERTU GRUPAS NOVĒRTĒŠANAS VIZĪTES VADLĪNIJU PILNVEIDOŠANAI

- AIKA jānosaka konkrēta procedūra, kā izvēlas ekspertus, un pirms to apstiprināšanas komisijas sastāvā, tie jāsatiek klātienē un jāizvērtē to atbilstība.
- Jāinstruē ekspertu grupas dalībnieki par ētikas normu ievērošanu.
- AIKA pārstāvim ir jābūt iespējai iesaistīties procesā un norādīt ekspertu grupas dalībniekiem uz situācijām, kad eksperti novirzās no darba mērķa vai pārkāpj ētikas normas.
- Jāizvērtē, kādēļ viss novērtēšanas process un dokumenti tiek gatavoti angļiski, ja ir tikai 2 ārzemju eksperti (angļiski runājošie) pret 10 vietējiem (latviski runājošajiem).
- Lielos studiju virzienos nav iespējams veikt kvalitātes vērtēšanu, ja eksperti netiekas ar, piemēram, Karjeras centru, Servisa centru, Kvalitātes vadības nodaļu u.c., kā arī Studentu pārstāvniecību (pašpārvaldi, parlamentu).
- Ekspertiem pirms vizītes nepieciešams iesniegt jautājumu sarakstu vai pieprasījumu pēc papildu materiāliem.
- Jāņem vērā, ka novērtēšanas laikā nevajadzētu veikt dokumentu auditu, bet vērtēt dokumentus, kas tieši attiecināmi uz augstskolas kvalitātes sistēmu.
- Vairāk uzmanības jāvelti ārvalstu ekspertu plašākai, pamatīgākai iepazīstināšanai ar Latvijas augstākās izglītības sistēmu un tās normatīvo regulējumu, veicinot Latvijas ekspertu iesaisti, kas var palīdzēt ārvalstu ekspertiem veidot pilnīgāku izpratni.

IETEIKUMI AIKA DARBA PILNVEIDOŠANAI

- Jāpalielina AIKA kapacitāte, lai AIKA varētu novērtēt visus virzienus Latvijas augstskolās (ja tās to vēlas).
- Jāizveido konsultāciju punkts (gan telefona zvaniem, gan klātienē) un bieži uzdoto jautājumu (BUJ) sadaļa mājaslapā.
- Jāizvērtē, kādos gadījumos AIKA pārstāvjiem jārikojas, ja ekspertu vizītes laikā kāda eksperta darbība, izteikumi vai attieksme ir neatbilstoša.
- Jāuzlabo e-platformas lietošanas instrukcijas, lai mazinātu AIKA koordinātoru noslodzi.
- Jābūt savlaicīgākai informēšanai par iespējamām termiņu nobīdēm visa procesa kontekstā.
- AIKA ir jāpievērš uzmanība ekspertu atzinuma pilnveidei pēc augstskolas/koledžas komentāru saņemšanas, labojot arī faktu kļūdas.

E-PLATFORMAS FUNKCIONALITĀTE

- Jāuzlabo parametru ievadišana, jo tā ir neērta un laikietilpīga.
- Jāpārskata funkcionalitāte, kas saistīta ar kopēšanu, teksta formatēšanu, attēlu un tabulu ievietošanu, datu atspoguļošanu un saglabāšanu.
- Jāpārskata piekļuves līmeņi un tiesības lielos studiju virzienos, kur iesaistās liels cilvēku skaits.
- Jāizvērtē iespējas datu un sistēmu integrēšanai, lai augstskolām nebūtu dubultā jāapkopo dati, kuri ir pieejami dažādās sistēmās un datubāzēs.
- Jāpārliedz, lai visu nepieciešamo informāciju varētu iesniegt tikai e-platformā (piemēram, faktu kļūdas).

3.2. EKSPERTU SKATĪJUMS

Ekspertu aptauja tika veikta, lai noskaidrotu viņu viedokli par studiju virzienu novērtēšanas procesa norisi 2020.-2024. gadā, tostarp par sagatavošanos vizītei augstskolā/koledžā, vizīti un atzinuma sagatavošanu, novērtēšanas procesa koordinēšanu un AIKA e-platformas funkcionalitāti, kā arī, lai saņemtu priekšlikumus novērtēšanas procesa pilnveidošanai. Aptaujas gaitā ekspertiem bija jānovērtē apgalvojumi, izmantojot 4 punktu skalu, kur 1 – "nepiekrītu", 2 – "drīzāk nepiekrītu", 3 – "drīzāk piekrītu", 4 – "piekrītu". Katrā sadaļā bija arī iespēja brīvi sniegt komentārus par sadaļā aplūkotajiem novērtēšanas procesa posmiem.

Ekspertu vērtējumā visi studiju virzienu novērtēšanas aspekti un posmi pamatā vērtēti augstu, neviens vērtējums nav zemāks par 3,14 (no maksimālajiem 4).

Ekspertu sniegtie vērtējumi un komentāri

3.2.1. SAGATAVOŠANĀS POSMS UN AIKA ATBALSTS

- **AIKA atbalsts un apmācības:** AIKA veiktās darbības sagatavošanās posmā un apmācību kvalitāte novērtētas ļoti augstu. Apmācības bija kvalitatīvas un noderīgas. Eksperti augstu novērtēja koordinatoru spēju skaidri atbildēt uz visiem jautājumiem (vidēji 3,86).
- **Normatīvais regulējums:** Normatīvo prasību skaidrība un samērīgums saņēma augstus vērtējumus (vidēji 3,48 un 3,63), tomēr eksperti ieteica apmācību laikā sīkāk skaidrot Latvijas normatīvo regulējumu, īpaši ārvalstu ekspertiem.
- **Pašnovērtējuma ziņojuma kvalitāte:** Eksperti kritiskāk vērtējuši augstskolu/koledžu sagatavoto pašnovērtējuma ziņojumu kvalitāti un saturu (vidējais vērtējums 3,19 – 3,37). Eksperti norādīja, ka pašnovērtējuma ziņojums varētu būt kvalitatīvāks un strukturētāks, un bieži vien tas nesniedza visu nepieciešamo informāciju atbilstoši kritērijiem.
- **Pašnovērtējuma ziņojuma uzlabojumi:** Ieteikumi ietvēra prasību pašnovērtējuma ziņojumos ieviest dizaina hierarhiju (strukturētu bloku sistēmu), samazināt dokumentu un pielikumu skaitu, un nodrošināt labāku atbilstību un sasaisti starp ziņojuma struktūru un atzinuma struktūru.

3.2.2. EKSPERTU VIZĪTE UN KOMANDAS DARBS

- **Vizītes norise:** Vizītes norise vērtēta ļoti pozitīvi (vidējais vērtējums no 3,55 līdz 3,73). AIKA koordinators nodrošināja augsta līmeņa atbalstu vizītes laikā (vidēji 3,89).
- **Līdzvērtīga iesaiste:** Salīdzinoši viszemākais vērtējums (vidēji no 3,55 līdz 3,60) ekspertu vizītes sadaļā attiecās uz apgalvojumu, ka visi ekspertu grupas locekļi sniedza līdzvērtīgu ieguldījumu.

- **Lomu sadalījums:** Eksperti atzīmēja, ka grupas vadītājam un sekretāram jābūt ar iepriekšēju pieredzi, un lomu sadalījumam jābūt skaidrākam.
- **Komandas darbs visā procesā:** Ekspertu grupas sadarbība kopumā novērtēta augstu (3,56 - 3,72). Tomēr tika norādīts, ka neveiksmīga vadītāja izvēle var negatīvi ietekmēt komandas darbu.

3.2.3. EKSPERTU ATZINUMS UN E-PLATFORMAS FUNKCIONALITĀTE

- **Atzinuma sagatavošana:** Eksperti atzinuma sagatavošanas vadlīnijas vērtējuši kā skaidras (3,69) un atzinuši, ka atzinuma struktūra ļauj izteikt visus secinājumus (3,64). AIKA atbalsts atzinuma sagatavošanā vērtēts ļoti augstu (vidēji no 3,65 - 3,77).
- **E-platforma:** Eksperti kopumā e-platformas izveidi un ieviešanu uzskata par pareizu un veiksmīgu soli. Visaugstāk vērtēta e-pastu saņemšana par veiktajām darbībām (3,85) un AIKA sniegtās instrukcijas/tehniskais atbalsts (3,79). Tomēr zemāki vērtējumi attiecināti uz ekspertu kopīgā atzinuma sagatavošanas ērtumu e-platformā (vidēji 3,24 - 3,37), kā arī orientēšanos un pašnovērtējuma ziņojuma lietošanu platformā. Eksperti ieteica uzlabot funkcionalitāti, kas saistīta ar piekļuves tiesībām gala labojumu veikšanai.
- **Atbildība:** Salīdzinoši zemāk vērtēts apgalvojums par atbildības atbilstību pieprasītajai darba slodzei (vidēji 3,56), skaidrojot to ar lielāku darba apjomu nekā sākotnēji gaidīts.

Ekspertu sniegtie ieteikumi pilnveidei

IETEIKUMI AR STUDIJU VIRZIENU NOVĒRTĒŠANU SAISTĪTĀ NORMATĪVĀ REGULĒJUMA PILNVEIDOŠANAI

- Jānovērš neskaidrības profesiju standartu jomā.
- Jāsamazina dokumentu un failu skaits, kuri augstskolai/koledžai ir jānodrošina. Varētu piemērot mazāk kritēriju ar nosacījumu, ka tie tiks plašāk analizēti (tostarp studentu noslēguma darbi un eksāmeni).
- Ekspertiem lielāka uzmanība jāpievērš satura un izpildes daļai, savukārt AIKA jāuzņemas atbildība par studiju programmu vērtēšanas regulējošo daļu, jo pašreizējā metode vairāk atgādina dokumentu auditu.
- Jāizveido noteikts saraksts ar normatīvajiem aktiem, kas attiecināmi uz katru kritēriju, kas ir sevišķi nozīmīgi ārvalstu ekspertiem.
- Jābūt elastīgākam normatīvajam regulējumam, ņemot vērā atšķirības starp dažādām augstskolām/koledžām, studiju virzieniem un studiju programmām.

IETEIKUMI STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA SAGATAVOŠANAS VADLĪNIJU PILNVEIDOŠANAI

- Internacionalizācijas dimensijas kritēriji jāiekļauj ne tikai studiju virziena, bet arī atsevišķu studiju programmu vērtēšanā.

- Kritērijiem (piemēram, attiecībā uz mobilitāti) jābūt skaidri definētiem, kvantitatīvi izmērāmiem, lai tie būtu salīdzināmi starp dažādām studiju programmām.
- Ziņojumā jāievieš dizaina hierarhija (skaidra bloku sistēma), lai pašnovērtējuma ziņojuma struktūra būtu vēl skaidrāka un tajā būtu vieglāk orientēties.
- Pašnovērtējuma ziņojumam jābūt kodolīgākam, lai izvairītos no informācijas atkārtošanās.
- Pašnovērtējuma ziņojuma vadlīnijās jāsniedz daži piemēri par to, kam noteikti ir jābūt iekļautam katrā ziņojuma punktā (piemēram, par finanšu līdzekļu noteikšanas sistēmu), lai palīdzētu augstskolām/koledžām un ekspertiem koncentrēties uz būtiskām lietām.
- Jāveic regulārs skaidrojošs/izglītojošs darbs ar augstskolām/koledžām, lai uzlabotu pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas kvalitāti un nodrošinātu, ka pašnovērtējuma ziņojuma saturs ir pietiekams, strukturēts un konkrēts, atbilstot kritērijiem.

ieteikumi ekspertu atzinuma sagatavošanas vadlīniju pilnveidošanai

- Jāuzlabo funkcionalitāte, kas ļauj atzinumu sagatavot e-platformā, jo pašlaik ir apgrūtināti redzēt pilnu ainu un loģisko sasaisti.
- Jānodrošina pieejas tiesības visiem ekspertiem ziņojuma precizēšanai.

ieteikumi ekspertu vizītes norīšu uzlabošanai

- Vizītes laikā jābūt stingram laika plānojumam sesijās, kurās tiek uzdoti jautājumi.
- Vizītēs (īpaši lielās augstskolās) jāplāno otrā tikšanās ar vadību vizītes beigās (nevis tikai sākumā), lai iegūtu skaidrojumu par situāciju pēc intervijām un novērstu pārpratumus ziņojumā.
- Ekspertiem vajadzētu iepazīties ar studentu nobeiguma darbiem un, iespējams, apmeklēt konkrētas nodarbības.
- Intervijām, kurās piedalās tulks, jāparedz ilgāks laiks.
- Jānodrošina tikšanās ar Kvalitātes vadības nodaļu un citiem atbalsta centriem, jo tikai sadrumstalotas tikšanās ar atsevišķu programmu pārstāvjiem nedod pievienoto vērtību.
- Ekspertiem pirms vizītes jāiesniedz jautājumu saraksts vai pieprasījums pēc papildu materiāliem.
- Jāturpina centieni nodrošināt, ka visi ekspertu grupas locekļi sniedz līdzvērtīgu ieguldījumu vizītes laikā.

ekspertu atlase un apmācības

- Apmācību laikā jāsniedz vairāk informācijas un skaidrojumu par Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūru, profesiju standartiem un kvalifikācijām.
- Apmācībās jābūt lielākam uzsvaram uz termiņiem un skaidrojumam par apmaksas procesu, jo slodze bieži ir lielāka, nekā gaidīts.
- Apmācībā jāiekļauj īss interaktīvs elements par praktisko darbu e-platformā iesācējiem.
- Precīzāk jāskaidro ekspertu lomas (vadītājs, sekretārs) un atbildības sadalījums starp ekspertiem.
- Jāapsver iespēja samaksu par darbu sadalīt divās daļās.
- Apmācību saturs jāpielāgo ekspertu iepriekšējās pieredzes līmenim.

AIKA ATBALSTS UN E-PLATFORMAS FUNKCIONALITĀTE

- Jānodrošina detalizētas un saprotamas lietošanas instrukcijas e-platformas lietošanai.
- Jāpārskata e-platformas funkcionalitāte attiecībā uz kopēšanu, teksta formatēšanu, attēlu un tabulu ievietošanu, datu atspoguļošanu un saglabāšanu.
- Jāuzlabo e-platformas funkcionalitāte, kas saistīta ar ekspertu kopīgā atzinuma sagatavošanu.
- Jāatrisina problēmas ar līguma informācijas atjaunināšanu ekspertu datubāzē/profilā, lai tas nebūtu jādara, pametot platformu.
- Jāuzlabo navigācija un informācijas atrašana e-platformā.
- Jāizveido sākuma poga, kas atgriežas attiecīgās procedūras sākuma ekrānā.
- Jānodrošina pieeja faktu kļūdu labošanai visiem ekspertiem.
- Jāpievērš pastiprināta uzmanība tam, lai atalgojums par darbu būtu atbilstošs darba slodzei.

EKSPERTU GRUPAS DINAMIKA UN VADĪBA

- Jāizvērtē, kuri eksperti (īpaši vadītājs) ir pietiekami kompetenti sarežģītu studiju virzienu vērtēšanai, ņemot vērā, ka vadītāja neveiksmīga izvēle negatīvi ietekmē komandas darbu.
- Jāuzlabo komunikācija ar ārvalstu ekspertiem, lai nodrošinātu viņu labāku izpratni par Latvijas augstākās izglītības sistēmas niansēm un normatīvo regulējumu.

3.3. STUDIJU KVALITĀTES KOMISIJAS VIEDOKLIS PAR STUDIJU VIRZIENU NOVĒRTĒŠANAS UN AKREDITĀCIJAS PROCESU

SKK locekļu viedoklis šī ziņojuma vajadzībām tika noskaidrots, izmantojot strukturētu interviju. Uz intervijas jautājumiem atbildes sniedza pieci no septiņiem SKK locekļiem. Sadaļa ir strukturēta atbilstoši intervijas jautājumiem, katrā apkopojot būtiskākās SKK locekļu atziņas.

3.3.1. DAŽĀDU FAKTORU IETEKME UZ GALĪGĀ LĒMUMA PIEŅĒMŠANU

a. Novērtēšanas posmā:

Visi komisijas locekļi atzīst ekspertu atzinuma un augstskolas/koledžas sagatavoto dokumentu, t.i. pašnovērtējuma ziņojuma un tā pielikumu nozīmi. Arī ekspertu grupas sastāvs un kvalitāte tiek uzsvērti kā būtiski faktori. Papildus tika uzsvērti AKA izstrādāto metodiku un ekspertu starptautiskās vērtēšanas pieredzes nozīme, kā arī vērsta uzmanība uz dokumentu apjomu, ierosinot to samazināt vai aizstāt ar tipiskiem piemēriem un nodrošināt autorizētu pieeju augstskolu sistēmās. Būtisks faktors ir arī iepriekšējo rekomendāciju ieviešanas izvērtēšana, jo tā liecina par iestādes spēju reaģēt uz iepriekšējiem novērtējumiem un veikt uzlabojumus. SKK locekļi uzsver dokumentu kvalitātes, pilnvērtīgas informācijas un spējas pierādīt tās patiesumu vizītes laikā nozīmi.

b. Akreditācijas/SKK lēmuma pieņemšanas posmā:

Ekspertu atzinums ir primārais un būtiskākais dokuments lēmuma pieņemšanā, papildus norādot, ka nozīme ir ne tikai ekspertu atzinuma saturam, bet arī ekspertu grupas darba kvalitātei, un pozitīvi novērtējot AKA koordinatoru darbu un kopsavilkuma sagatavošanu SKK sēdei. Ir minēta vēlme, lai SKK būtu iespēja noteiktas prasības vērtēt nevis pēc atbilstības normatīvajam regulējumam, bet pēc akadēmiskuma kritērijiem, gada laikā nepārsniedzot 5% gadījumu. Un, kā papildu ietekmējoši faktori ir minēti citu organizāciju atzinumi un augstskolu/koledžu pārstāvju sniegtās atbildes SKK sēdes laikā.

3.3.2. GALVENIE IZAICINĀJUMI SKK DARBĀ

Liels informācijas apjoms un ierobežots laiks tiek minēts kā būtisks izaicinājums. Papildus tiek izceltas nepilnības normatīvajā regulējumā, tostarp atbilstības un kvalitātes vērtēšanas nenodalīšana, kā arī dažādā kvalitāte ekspertu grupu darbā, un kvantitatīvu un salīdzināmu datu analīzes trūkums. Ir minēti arī izaicinājumi saistībā ar sniegtās informācijas ticamību un pamatotību, rekomendāciju ieviešanas plānu efektivitātes novērtēšanu, kā arī iekšējo kvalitātes nodrošināšanas sistēmu reālās efektivitātes novērtēšanu.

3.3.3. PRASĪBU SARINDOŠANA PĒC TO SVARĪGUMA (NO VISMĀZĀK SVARĪGĀKĀS LĪDZ VISSVARĪGĀKAJAI)

SKK locekļu viedokļi par prasību svarīgumu ir attēloti 3.1. tabulā:

SKK loceklis	1. vismazāk svarīgā	2	3	4	5	6	7	8. vissvarīgākā
I	P8[1]	P4	P3	P2	P5	P7	P6	P1
II	P8	P4	P6	P7	P5	P2/P3	P2/P3	P1
III	P8	P4	P5	P2	P3	P7	P6	P1
IV	P6	P3	P8	P4	P2	P5	P7	P1
V	P4	P3	P2	P6	P5	P7	P1	P8

Ir novērojamas dažas būtiskas atšķirības viena SKK locekļa viedokli pretstatā pārējiem: P1: 4 locekļi vērtē kā vissvarīgāko. Tikai viens to ierindo 2. vietā. Tādējādi kopumā P1 tiek uztverta kā kritiskākais elements. P8: 3 locekļi uzskata par vismazāk svarīgo, viens – vidusdaļā (3. vieta), savukārt viens – par vissvarīgāko. Viens no SKK locekļiem gan papildus savam vērtējumam ir norādījis, ka bez P8 izpildes tālākajam nav jēgas, un atbilstība šai prasībai būtu jānodrošina pirms procesa sākuma.

3.3.4. STUDIJU VIRZIENA KVALITĀTES ELEMENTI, KURI PAŠREIZ IZTRŪKST NORMATĪVAJĀ REGULĒJUMĀ

Šajā jautājumā SKK locekļi min dažādus piemērus: 1) regulējums atbilstības vērtēšanā pietiekami neaptver augstskolu tipus, akreditācijas termiņu kavēšanu un datu kvalitāti/esamību dažādās informācijas sistēmās. Kvalitātes vērtēšanā trūkst kvantitatīvie un dinamiskas rādītāji, kā arī labas pārvaldības (un tās integrācijas ar kvalitātes sistēmu), studentu atbalsta sistēmas, mērķu sasniegšanas pakāpes un ietekmes (t.s., trešā misija), informācijas sistēmas un publiskās pieejamības novērtējuma, kā arī reālas pilnveides procesu vērtēšanas; 2) nenotiek pietiekama sistēmiska pāreja un pakāpeniska ieviešana, lai nodrošinātu reformu ilgtspējību; 3) problēma drīzāk ir esošo prasību svarā (tam nevajadzētu visām prasībām būt vienādam) un visu pušu izpratnē par prasību saturu, ierosinot samazināt prasību skaitu, papildinot tās ar precīzi aprakstītiem procedūru tehniskajiem jautājumiem; 4) trūkst elementa, kas vērtē darbinieku apmierinātību ar darbu un apstākļiem augstākās izglītības iestādēs. Viens no SKK locekļiem sniedz plašu uzskaitījumu, minot, ka nepietiekami aptverta ir: absolventu un darba devēju atgriezeniskās saites kvalitatīva izmantošana un ilgtermiņa izsekojamība, studentcentrētas pieejas padziļināta izvērtēšana, prasmju un kompetenču sasaistes ar darba tirgu novērtējums, starpdisciplināritāte un inovācijas, sociālā iekļaušana un daudzveidības vadība, kā arī digitālo kompetenču un tehnoloģiju integrācija.

3.3.5. AUGSTSKOLĀM / KOLEDŽĀM RAKSTURĪGĀS IEZĪMES STUDIJU VIRZIENOS

Visi komisijas locekļi apstiprina, ka, pieņemot lēmumus par vienas iestādes vairākiem studiju virzieniem, ir skaidri redzamas visai iestādei raksturīgas kopīgas iezīmes. Papildus tiek norādīts, ka šīs iezīmes vērojamas pilnīgi visās virziena vērtēšanas perspektīvās, un reālas atšķirības ir tikai studiju programmu līmenī – saturā, personālā un pētniecībā. Viens SKK loceklis šīs iezīmes saista ar studiju programmu struktūru un kursu aprakstu kvalitāti (līdzīgas problēmas mērķu un sasniedzamo rezultātu formulēšanā) un informācijas uzkrāšanu un izmantošanu kvalitātes pilnveidei. Papildus tiek akcentēts, ka iestādes vadības izpratnes līmenis par kvalitāti, komunikācijas un vadības stils atstāj iespaidu uz visu iestādi kopumā. Un viens no SKK locekļiem sniedz plašu sarakstu, kur šīs iezīmes izpaužas: vadības pieejā un institucionālajā kultūrā, kvalitātes nodrošināšanas sistēmā, personālā un akadēmiskajā vidē, infrastruktūrā un resursos, un studējošo profilā. Papildus norāda, ka kopīgās iezīmes var saturēt sistēmiskas nepilnības (piemēram, formālu pieeju kvalitātes nodrošināšanai).

3.3.6. REKOMENDĀCIJU IEVIEŠANAS PLĀNI UN AR TIEM SAISTĪTĀS SKK PILNVARAS

Par rekomendāciju ieviešanas plānu/pārskatu formāta, termiņu un SKK pilnvaru maiņu viedokļi ir dalīti. Uz aptaujas jautājumiem, vai saredzat iespēju a) uzlabot rekomendāciju ieviešanas plānu/pārskatu formātu/struktūru; b) mainīt rekomendāciju ieviešanas plānu/pārskatu iesniegšanas termiņus; c) mainīt Studiju kvalitātes komisijas pilnvaras attiecībā uz plānu/pārskatu izskatīšanu, viens SKK loceklis atbild "Jā" uz visiem trim jautājumiem, viens SKK loceklis atbild "Nē" uz visiem trim jautājumiem, un divi SKK locekļi atbild "Nē" uz pirmajiem diviem un "Jā" uz trešo.

Kopīgi tiek atzīmēta nepieciešamība uzlabot ekspertu sniegto rekomendāciju skaidrību un pārskatāmību, izpildes pārskatu iesniegšanas un izskatīšanas efektivitāti un samazināt darba apjomu visām iesaistītajām pusēm. Papildus ir ieteikts izveidot e-platformā sadaļu ar kvantitatīvajiem datiem un dinamiku, kas daļēji veidotos automātiski. Par termiņiem – pie 7 gadu akreditācijas progresa pārskatu varētu aizpildīt reizi divos gados. Attiecībā uz pilnvarām – SKK vajadzētu būt tiesībām ierosināt ārkārtas vērtēšanas procedūras, ja nav progresa svarīgu rekomendāciju izpildē. Cits SKK loceklis norāda, ka komisijai varētu piešķirt pilnvaras kritiski izvērtēt ekspertu rekomendācijas, bet pie esošā darba apjoma tas kļūtu par nesamērīgu slogu. Papildus iesaka pārskatīt rekomendāciju struktūru, lai būtu skaidrs dalījums starp obligātajām un ieteikuma rakstura rekomendācijām un elastīgāka pieeja termiņiem, sasaistot tos ar akreditācijas vai programmu pilnveides cikliem. Viens SKK loceklis iesaka nonākt pie viena vērtējoša raksturojuma par iestādes attieksmi pret ieteikumiem, kā arī racionalizēt sniegto rekomendāciju skaitu. Cits - piešķirt lielākas pilnvaras AIKA rekomendāciju ieviešanas izvērtēšanai un apstiprināšanai, SKK ziņošanai atstājot tikai diskutablos gadījumus. Papildus tiek ieteikts ieviest vienotu statusa skaidrojumu (uzsākts, procesā, pabeigts, nepieciešama korekcija, atcelta) un iekļaut ietekmes izvērtējumu par rekomendāciju ieviešanu.

3.3.7. VEIKSMĪGĀKIE SKK DARBA ORGANIZĀCIJAS RISINĀJUMI

Koordinatoru sagatavotie kopsavilkumi un darba lapas, materiālu padziļināta izvērtēšana pirms sēdes, un diskusijās balstīts lēmumu pieņemšanas stils tiek atzīti par veiksmīgiem risinājumiem. Papildus tiek ieteikts kopsavilkumus sinhronizēt ar e-platformu un automatizēt, kā arī norādīts, ka padziļinātai izvērtēšanai pirms sēdes nepieciešami vismaz divi komisijas locekļi un ilgāks laiks. Īpaši atzinīgi ir novērtēta uzdevumu sadale starp komisijas locekļiem un kopsavilkumu un darba lapu izmantošana,

kas palīdz pārvaldīt informācijas apjomu un strukturēt secinājumus. Atzinīgi ir novērtēta arī AIKA kolēģu un SKK veiksmīgā sadarbība un komisijas darba profesionālā organizēšana. Papildus ir minēta strukturētu darba kārtību un dokumentu pieejamība koplietojamās digitālās platformās, iesakot precizēt failu nosaukumus un konsekventi norādīt tos pēc būtības. Ir ieteikts arī stingrāk pieturēties pie atvēlētā laika rāmja SKK diskusijām un, plānojot darba kārtību, nepārsniegt parasto darbalaiku.

3.3.8. BŪTISKĀKĀS SKK LOCEKĻU KOMPETENCES

Būtiska ir akadēmiskā un profesionālā ekspertīze, pieredze kvalitātes vērtēšanā vai augstskolu vadībā. Tāpat svarīga ir sistēmiska un stratēģiska domāšana un spēja veikt kritisku un analītisku izvērtējumu. Papildus SKK locekļi akcentē pieredzi augstskolu vadībā (dažādos līmeņos) un starptautisku pieredzi kvalitātes vērtēšanā, un iesaka institucionālās akreditācijas kontekstā stiprināt vadības un stratēģiskās domāšanas kompetenci, padziļinātu izpratni kvalitātes vadībā un spēju analizēt institucionālos rādītājus. Viens no SKK locekļiem uzsver spēju adaptēties un mācīties. Viens no SKK locekļiem detalizēti uzskaita dažādas kompetences: izpratne par augstākās izglītības kvalitātes standartiem, kritiskas un analītiskas izvērtēšanas spējas (novērtot pretrunas ekspertu ziņojumos), izpratne par studiju procesu un tā satura loģiku, komunikācijas un argumentēšanas prasmes, kā arī izpratne par institucionālās kvalitātes ciklu. Papildus ir uzsvērtā spēja jautājumus skatīt kontekstā un visaptveroši. Kontekstā ar institucionālo vērtēšanu ierosina uzlabot izpratni par dažādiem jēdzieniem, par mākslīgā intelekta izmantošanu pētniecībā un studijās, par stratēģiskās prognozēšanas izmantošanu, ilgtspējīgu attīstību u.c.

3.3.9. GALVENIE FAKTORI SEKMĪGAI AKREDITĀCIJAS PROCEDŪRAI

Ļoti svarīga ir dokumentu un datu kvalitāte un pieejamība. Tāpat tiek akcentēta ekspertu un Komisijas kompetence. Kā būtiski faktori tiek minēta sadarbība un kvalitātes kultūra. Papildus ir minēts, ka būtisks ir jēgpilns normatīvais regulējums, AIKA sekretariāta darbs un vērtēšanas metodika, informācijas pieejamība, dati un monitoringa sistēmas, kā arī regulāras mācības un pieredzes apmaiņa gan ekspertiem, gan SKK. Papildus SKK locekļi uzsver dokumentu kvalitāti (precizitāti, procesu atspoguļošanu), ekspertu kvalitāti (nozaru un dažādu līmeņu pārzināšanu) un komisijas kvalitāti (daudzpusīgas kompetences, objektivitāti, profesionalitāti), cieņpilnu attieksmi pret studentiem, studiju vidi un akadēmisko domāšanu, kā arī godīguma nozīmi. Viens no SKK locekļiem sniedz sarakstu ar pieciem faktoriem: sadarbība, uzticēšanās, kompetence, attīstīta kvalitātes kultūra, līderība. Cits komisijas loceklis sniedz plašu un strukturētu atbildi, tostarp izceļot: stratēģisku un laicīgu sagatavošanos, skaidru sadarbības plānu un atbildības sadalījumu, datu kvalitāti un pieejamību, kritisku, nevis aprakstošu pieeju pašnovērtējumam (analīze, pašrefleksija, SVID analīze), efektīvu komunikāciju ar visām iesaistītajām pusēm un pielikumu un pierādījumu kvalitāti.

***Ir uzsvērts, ka sekmīga akreditācija ir komandas darbs,
kas prasa sistemātiskumu, kvalitātes kultūru un skaidru koordināciju.***

4. STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS PROCESA STIPRĀS UN VĀJĀS PUSES

Studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas procesam, kā atspoguļots iepriekš analizē, piemīt gan vairākas būtiskas stiprās puses, kas nodrošina sistēmas efektivitāti, gan arī noteikti izaicinājumi un vājās puses, kuras iesaistītās puses (augstskolas/ koledžas, eksperti, SKK) aicina uzlabot.

4.1. STIPRĀS PUSES

Novērtēšanas un akreditācijas procesa stiprās puses izriet gan no AIKA darbības pamatiem, gan no iesaistīto pušu pozitīvajiem vērtējumiem:

Vispārējā kvalitātes nodrošināšana un AIKA darbs

- Profesionāla un caurspīdīga darba organizēšana nodrošina uzticību un cieņu no augstskolu/koledžu, ekspertu un citu iesaistīto pušu puses.
- Profesionāls un kompetents AIKA personāls, kas spēj ātri pielāgoties mainīgajai ārējai videi.
- Efektīva koordinēšana un atbalsts visa procesa gaitā, pieejamība, spēja sniegt atbildes uz jautājumiem un AIKA darbs uzlabo procesa efektivitāti. Eksperti augstu novērtē arī AIKA sniegto atbalstu un apmācību kvalitāti.
- AIKA ir funkcionējoša iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kas ietver detalizētus procesu aprakstus, metodikas, vadlinijas, rokasgrāmatas un dokumentu veidnes.

Procesu un dokumentācijas aspekti

- Augstskolu/koledžu pārstāvji augstu novērtējuši pašnovērtējuma ziņojuma struktūru un tā sagatavošanu, kas ļauj rūpīgi izanalizēt stiprās un vājās puses.
- Augstskolu/koledžu pārstāvji pozitīvi novērtējuši, ka ir nodrošināta iespēja izvēlēties piemērotāko vizītes laiku un izteikt noraidījumu ekspertiem.
- Ekspertu grupas vizītes norise vērtēta ļoti pozitīvi, un eksperti vizītes laikā uzdeva būtiskus jautājumus, kas bija vērsti uz procesu pilnveidošanu.
- Eksperti ievēro ētikas principus, ir objektīvi, neitrāli un cienpilni savā darbā.
- Eksperti atzinuma sagatavošanas vadlinijas vērtējuši kā skaidras, un atzinuma struktūra ļauj izdarīt pamatotus secinājumus.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumi

- E-platformas ieviešana kopumā ir novērtēta kā ļoti pozitīvs un pareizs solis, un darbs e-platformā saņēmis augstu vērtējumu gan no augstskolu/koledžu puses, gan ekspertu puses.

4.2. VĀJĀS PUSES

Studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas vājās puses ietver gan sistēmiskas problēmas, kas saistītas ar ārējo regulējumu un AIKA iekšējiem resursiem, gan arī konkrētus trūkumus procesu kvalitātē, ko konstatējuši gan SKK, gan augstskolu/koledžu pārstāvji, gan eksperti.

Sistēmiskas problēmas un AIKA ierobežotie resursi

- Būtiskas izmaiņas sistēmā bieži vien nav iespējamās bez ārējā regulējuma grozījumiem, taču ārējā regulējuma biežie grozījumi un vietām nonākšana pretrunās negatīvi ietekmē novērtēšanas un akreditācijas procesu.
- AIKA saskaras ar nepietiekamiem cilvēkresursiem, lai aktīvāk iesaistītos komunikācijā ar augstskolām/koledžām un plašāku sabiedrību.
- AIKA deleģētie papildu uzdevumi ne vienmēr tiek pilnībā finansēti, radot resursu trūkumu attīstības aktivitātēm. Tāpat inflācijas pieauguma ietekme uz novērtēšanas procedūru izmaksām ir izaicinājums.
- Trūkst kvalificētu novērtēšanas ekspertu noteiktās/specifiskās izglītības jomās. Ārvalstu ekspertiem trūkst izpratnes par Latvijas augstākās izglītības normatīvo regulējumu.

Novērtēšanas procesu skaidrības trūkumi

- Gan augstskolu/koledžu pārstāvji, gan SKK norādījuši, ka trūkst skaidru, kvantitatīvi noteiktu kritēriju, kas augstskolām/koledžām ļautu prognozēt rezultātu un mazinātu subjektivitāti ekspertu vērtējumos.
- Normatīvajā regulējumā nav skaidri nodalīti atbilstības un kvalitātes kritēriji, kā arī to vērtēšanas kārtība.
- Augstskolu/koledžu pārstāvji ir norādījuši, ka šādos apstākļos novērtēšanas process vairāk atgādinot dokumentu auditu.
- Eksperti kritiski vērtējuši augstskolu/koledžu sagatavoto pašnovērtējuma ziņojumu kvalitāti, norādot, ka tie varētu būt kvalitatīvāki un strukturētāki, un bieži vien nesniedz visu nepieciešamo informāciju atbilstoši noteiktajiem kritērijiem.
- Augstskolas/koledžas ir paudušas šaubas par to, vai ekspertu vērtējumi vienmēr ir skaidri pamatoti. Ekspertu sniegtās rekomendācijas bieži esot pārāk vispārīgas, atkārtojas vai neesot balstītas faktos.
- SKK locekļi atzīmē atšķirīgo kvalitāti ekspertu grupu darbā, atkarībā no ekspertu iepriekšējās pieredzes un sagatavotības.
- Visu ekspertu grupas locekļu līdzvērtīgs ieguldījums varētu būt visos gadījumos. Eksperti norādīja, ka grupas vadītāja neveiksmīga izvēle var negatīvi ietekmēt komandas darbu.
- Augstskolu/koledžu pārstāvji norādījuši, ka ārvalstu ekspertiem dažreiz trūkst pietiekamas izpratnes par Latvijas augstākās izglītības sistēmas niansēm (piemēram, atšķirībām starp akadēmiskajām un profesionālajām programmām), kas apgrūtina vērtēšanu pēc būtības.

SKK izaicinājumi

- Liels informācijas apjoms un ierobežots laiks ir būtisks izaicinājums SKK darbā.
- SKK saskaras ar izaicinājumu novērtēt iekšējo kvalitātes nodrošināšanas sistēmu reālo efektivitāti augstskolās/ koledžās.
- SKK locekļi atzīst, ka, pieņemot lēmumus, skaidri redzamas visai iestādei raksturīgas kopīgas iezīmes un sistēmiskas nepilnības (piemēram, formāla pieeja kvalitātes nodrošināšanai).

E-platformas funkcionalitātes trūkumi

- Lai gan e-platformas ieviešana kopumā novērtēta pozitīvi, zemāks vērtējums dots studiju programmu parametru un ekspertu atzinuma ievadišanas funkcionalitātei. Informācijas ievadišana tiek uzskatīta par neērtu un laikietilpīgu.
- Esošā piekļuves organizēšana ierobežo efektīvas darbības iespējas gan augstskolu/koledžu pārstāvjiem, it īpaši lielajos studiju virzienos, kur pašnovērtējuma izstrādē ir iesaistīti vairāki cilvēki, gan ekspertiem, kur pēdējo labojumu veikšanai piekļuves tiesības ir tikai grupas vadītājam.
- Trūkst datu un sistēmu integrēšanas, lai augstskolām/koledžā nebūtu dubultā jāapkopo dati dažādās informācijas sistēmās.
- Trūkst datu automatizācijas iespēju, lai varētu automātiski veidot kopsavilkumus un citus procesā noderīgus informācijas apkopojumus.

5. CIKLISKĀS INSTITUCIONĀLĀS AKREDITĀCIJAS IEVIEŠANAS KONTEKSTS UN PRIEKŠLIKUMI PILNVEIDEI

Iepriekš veiktā studiju virzienu akreditācijas rezultātu un iesaistīto pušu aptauju un interviju rezultātu analīze ir svarīga, jo sniedz objektīvu skatījumu uz pašreizējo augstākās izglītības kvalitātes vērtējumu un palīdz identificēt jomas, kurās nepieciešama pilnveide.

5.1. GŪTĀS ATZIŅAS UN REZULTĀTI

- **Iekšējās kvalitātes sistēmas efektivitāte (P1):** Lai gan lielākajā daļā augstskolu (57,2%) iekšējās kvalitātes sistēmas atbilda prasībām, koledžās biežāk tika konstatēta tikai daļēja atbilstība (53,3%). Atsevišķos gadījumos tika konstatēta formāla pieeja kvalitātes nodrošināšanai, vāja procedūru praktiskā ieviešana un nepilnības datu pārvaldībā. Tāpēc jaunajā regulējumā uzsvars jāliek uz šo sistēmu reālās efektivitātes un iestādes kvalitātes kultūras vērtēšanu.
- **Rekomendāciju izpilde (P4):** Kopumā darbs ar iepriekšējos akreditācijas procesos sniegtajām rekomendācijām netika atzīts par pietiekami efektīvu, jo gandrīz puse (46,8%) studiju virzienu tika novērtēti tikai ar “daļēji atbilst”. Koledžās 60% gadījumu rekomendācijas ieviestas tikai daļēji. Tas liecina par nepieciešamību pārskatīt rekomendāciju ieviešanas procesu, nodrošinot sistēmisku un regulāru uzraudzību.
- **Nepietiekama vērtējumu diferenciācija:** Ievērojami lielākā daļa 72 % studiju programmu ir saņēmusi vērtējumu “labi”, kas varētu liecināt par nepietiekamu diferenciāciju starp iespējamajiem vērtējumiem: “izcili”, “labi” un “viduvēji”, kas ekspertiem apgrūtina studiju programmas reālajam kvalitātes līmenim atbilstoša vērtējuma izlikšanu.
- **Kritēriju trūkumi:** Gan augstskolas/koledžas, gan SKK norādīja, ka trūkst skaidru, kvantitatīvi noteiktu kritēriju, kas augstskolām/koledžām ļautu prognozēt rezultātus un mazinātu subjektivitāti ekspertu vērtējumos.
- **Procesuālās stiprās puses:** Augsti novērtēts AIKA darbs, procedūru koordinēšana un atbalsts, kā arī e-platformas ieviešana. Šie elementi, kas nodrošina profesionālu un caurspīdīgu darba organizēšanu, ir saglabājami jaunajā akreditācijas procesā.
- **Institucionālās iezīmes:** SKK locekļi apstiprina, ka lēmumu pieņemšanā ir skaidri redzamas katrai iestādei raksturīgas kopīgas iezīmes un sistēmiskas vājības, kas ietekmē visus studiju virzienus. Tas apstiprina nepieciešamību pāriet uz institucionālo vērtēšanu.

Šos rezultātus ņemot vērā, jaunā normatīvā regulējuma izstrādē īpašs uzsvars liekams uz konkrētām kvalitātes nodrošināšanas jomām, kur nepieciešams veikt šādus uzlabojumus:

- **Kritēriju skaidrība un nodalīšana:** Normatīvajā regulējumā skaidri jānodala atbilstības un kvalitātes kritēriji, kā arī to vērtēšanas kārtība. Jāizstrādā skaidri un nepārprotami kritēriji, kas nosaka augstskolas/koledžas akreditācijas termiņu (uz 7 vai 3 gadiem), nodrošinot detalizētu skaidrojumu.

- **Kvantitatīvie rādītāji:** Jāievieš skaidri, kvantitatīvi noteikti kritēriji katras vērtējamās sadaļas novērtēšanai, lai mazinātu subjektivitāti ekspertu vērtējumos un ļautu augstskolām prognozēt rezultātu.
- **Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas novērtējuma paplašināšana:** Kvalitātes vērtēšanā trūkst kvantitatīvo un dinamikas rādītāju. Būtu jāietver tādu elementu novērtējums kā laba pārvaldība (un tās integrācija ar kvalitātes sistēmu), studentu atbalsta sistēmas, mērķu sasniegšanas pakāpe un ietekme (t.s., trešā misija), informācijas sistēmas un publiskās pieejamības novērtējums, kā arī reālas pilnveides procesi.
- **Vērtējumu detalizētāka diferenciācija:** Paredzot studiju programmu vērtējumus, tiem jābūt detalizētāk aprakstītiem, paredzot gan kvantitatīvos, gan kvalitatīvos rādītājus, kuriem jābūt izpildītiem, lai saņemtu attiecīgo vērtējumu.
- **Pašnovērtējuma ziņojumu uzlabošana:** Jāveic regulārs skaidrojošs darbs ar augstskolām/koledžām par pašnovērtējuma ziņojumu sagatavošanu, lai uzlabotu to kvalitāti. Pašnovērtējuma ziņojumam jābūt kodolīgākam un jāievieš dizaina hierarhija (strukturētu bloku sistēma), lai būtu ērtāk orientēties. Jānodala statistikas dati no teksta un jānodrošina sadaļa, kur minēti precīzi dati un fakti, kuri tālāk tiek analizēti.
- **Diferencēta pieeja atkarībā no augstskolu tipiem:** Jāapsver diferencēta pieeja prasībās starp lielajām universitātēm un mazākām augstskolām/koledžām.

5.2. PRIEKŠLIKUMI PROCESA ORGANIZĀCIJAS UN EFEKTIVITĀTES UZLABOŠANAI

Lai uzlabotu procesa organizāciju un efektivitāti, jākoncentrējas uz resursu pārvaldību, IT risinājumiem un iesniedzamās dokumentācijas apjoma samazināšanu:

- **E-platformas pilnveide:** Lai gan e-platformas ieviešana novērtēta pozitīvi, jāuzlabo tās funkcionalitāte attiecībā uz parametru ievadīšanu, kā arī datu atspoguļošanu un saglabāšanu, gan augstskolu/ koledžu, gan ekspertu darbam.
- **Datu integrācija un automatizācija:** Jārod iespējas datu un dažādu sistēmu (piemēram, VIIS, Centrālās statistikas pārvaldes datubāzu u.c.) integrēšanai, lai augstskolām/ koledžām nebūtu dubultā jāapkopo un jāievada dati. Jānodrošina e-platformas funkcionalitāte, kas ļautu automātiski veidot kopsavilkumus un citus darbam nepieciešamos apkopojumus AIKA un SKK vajadzībām, arī sabiedrības informēšanai.
- **Dokumentācijas apjoma samazināšana:** Jāsamazina dokumentu un failu, kas augstskolai/ koledžai jānodrošina novērtēšanas un akreditācijas procesā, skaits. Pašnovērtējuma ziņojumam jābūt kodolīgākam, lai izvairītos no informācijas atkārtošanās, jāizvērtē iespējas samazināt arī ekspertu atzinumu apjomu, padarot tos kodolīgākus.
- **AIKA kapacitāte un atbalsts:** Jāpalielina AIKA kapacitāte. Jāizveido bieži uzdoto jautājumu sadaļa mājaslapā un konsultāciju punkts (klātienē, pa tālruni, e-pastā, u.c.). Jāpilnveido e-platformas lietošanas instrukcijas gan augstskolām/ koledžām, gan ekspertiem, lai mazinātu AIKA noslodzi.
- **Novērtēšanas procesa plānošana:** Eksperti ir ieteikuši veidot stingru laika plānojumu vizīšu sesijās. Vizītēs (īpaši lielās augstskolās) jāplāno otrā tikšanās ar vadību vizītes beigās. Jāņem vērā, ka intervijām ar tulkus jāparedz ilgāks laiks. Jāapsver iespēja ekspertiem nodrošināt iespēju tikties arī ar dažādu augstskolas struktūrvienību, piemēram, Karjeras centra, Studentu servisa, Kvalitātes vadības nodaļu u.c. pārstāvjiem.

5.3. PRIEKŠLIKUMI PAR IESAISTĪTO PUŠU LOMU UN SADARBĪBAS MEHĀNISMIEM

Sadarbības un lomu skaidrība ir nepieciešama visiem iesaistītajiem – augstskolām/ koledžām, ekspertiem, AIKA un SKK:

- **Ekspertu atlase un apmācība:** Ekspertu atlasē jāņem vērā vadības pieredze (programmu, katedras, fakultātes utt.) un starptautiskā pieredze kvalitātes vērtēšanā. Jāprecizē ekspertu lomas (vadītājs, sekretārs) un atbildības sadalījums. Jāveic gan plaša ekspertu apmācība kopumā par kvalitātes nodrošināšanu un vērtēšanu, gan ekspertu grupu apmācība saistībā ar kvalitātes vērtēšanu konkrētajā augstskolā/koledžā.
- **Ārvalstu ekspertu padziļinātāka apmācība:** Jānodrošina ārvalstu ekspertu padziļinātāka iepazīstināšana ar Latvijas augstākās izglītības sistēmas niansēm un normatīvo regulējumu, veicinot Latvijas ekspertu iesaisti, kas var palīdzēt ārvalstu ekspertiem veidot pilnīgāku izpratni.

- **Komandas darba uzlabošana:** Jāturpina centieni nodrošināt, lai visi ekspertu grupas locekļi sniegtu līdzvērtīgu ieguldījumu vizītes laikā un kopīgā ekspertu atzinuma sagatavošanā. It īpaši ir jāpievērš uzmanība ekspertu grupas vadītāja atlasei, lai nodrošinātu pietiekamu kompetenci gan kvalitātes jautājumos, gan, uzņemoties grupas līdera lomu.
- **Rekomendāciju kvalitāte:** Ekspertu sniegtajām rekomendācijām jābūt skaidrām, konkrētām, izpildāmām un balstītām faktos, izvairoties no vispārīgiem, neskaidriem vai pārprotamiem formulējumiem. AIKA jāpievērš uzmanība ekspertu atzinuma pilnveidei pēc augstskolas/koledžas komentāru saņemšanas, tostarp labojot faktu kļūdas.
- **Sadarbības mehānismi saistībā ar rekomendāciju ieviešanu:** Ieteicams noteikt skaidrus kritērijus un galvenos veiktspējas rādītājus (KPI), pēc kuriem var novērtēt rekomendāciju izpildi. SKK varētu piešķirt pilnvaras ierosināt ārkārtas vērtēšanas procedūras, ja nav progresa svarīgu rekomendāciju izpildē. Iespējams, ir vērts pārskatīt rekomendāciju struktūru, skaidri sadalot tās obligāti izpildāmajās un ieteikuma rakstura rekomendācijās.
- **SKK kompetence:** Institucionālās akreditācijas kontekstā jāstiprina SKK locekļu kompetence vadības un stratēģiskās domāšanas jomā, padziļināti izprotot kvalitātes kultūras jautājumus un spēju analizēt institucionālos rādītājus.

SECINĀJUMI

Šis ziņojums ir sagatavots ar mērķi sniegt visaptverošu pārskatu par 2020.–2024. gada studiju virzienu akreditācijas rezultātiem un procesa efektivitāti, lai gūtās atziņas kļūtu par informatīvo bāzi cikliskās institucionālās akreditācijas normatīvā regulējuma izstrādei, kas ir nākamais posms kvalitātes nodrošināšanas sistēmas attīstībā.

Kopumā, novērtējot 190 studiju virzienus 48 augstskolās un koledžās, tika konstatēts augsts izglītības kvalitātes līmenis, jo 76,8 % virzienu saņēma maksimālo termiņu (6 gadi), kas apliecina augstākās izglītības iestāžu spēju nodrošināt augstu studiju kvalitāti un sistemātiski ieviest iekšējos procesus.

Tomēr analīze atklāja vairākas sistēmiskas nepilnības un izaicinājumus, kas varētu ietekmēt jaunā normatīvā regulējuma saturu. SKK locekļi ir apstiprinājuši, ka, pieņemot lēmumus par dažādiem vienas iestādes studiju virzieniem, skaidri iezīmējas visai iestādei raksturīgas kopīgas iezīmes un sistēmiskas nepilnības, piemēram, dažos gadījumos formāla pieeja kvalitātes nodrošināšanai, kas apliecina nepieciešamību pāriet uz institucionālu vērtēšanu. Kopumā visvājāk novērtētā prasība bija par iepriekšējo rekomendāciju ieviešanu (P4), kur gandrīz puse (46,8 %) studiju virzienu, bet koledžās pat 60 % gadījumos, tika novērtēti tikai ar "daļēji atbilst", kas liecina par nepieciešamību pārskatīt un uzlabot rekomendāciju ieviešanas uzraudzības mehānismu, nodrošinot tās sistēmisku un regulāru uzraudzību. Tāpat atziņas liecina, ka iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas (P1) koledžās bieži ir tikai daļēji atbilstošas (53,3 %) un var būt formāli ieviestas, ar vāju praktisko īstenošanu un nepilnībām datu pārvaldībā.

Turpmākajā normatīvajā regulējumā ir jābūt uzsvaram uz skaidru, kvantitatīvi noteiktu kritēriju ieviešanu, lai mazinātu subjektivitāti ekspertu vērtējumos. Jānodrošina skaidra atbilstības un kvalitātes kritēriju nodalīšana normatīvajā regulējumā, nosakot akreditācijas termiņu, un kvalitātes vērtējumā papildus jāiekļauj tādi elementi kā laba pārvaldība, mērķu sasniegšanas pakāpe un ietekme un reālas pilnveides procesu vērtējums. Lai uzlabotu procesa efektivitāti, ir jāsamazina iesniedzamo dokumentu un failu skaits, jāpilnveido pašnovērtējuma ziņojums, padarot to kodolīgāku, analītiskāku un strukturētāku, un jāpanāk datu integrācija un automatizācija e-platformā.

Pozitīvi novērtējams AIKA darbs, profesionālā koordinācija un e-platformas ieviešana ir saglabājama arī jaunajā procesā. Tomēr attiecībā uz iesaistītajām pusēm jāpilnveido ekspertu atlase, ņemot vērā vadības un kvalitātes nodrošināšanas un vērtēšanas pieredzi, un jāstiprina SKK locekļu kompetence stratēģiskās domāšanas jomā. Turklāt ir nepieciešams nodrošināt, ka ekspertu sniegtās rekomendācijas ir skaidras, konkrētas un faktos balstītas, un ir ieteicams ieviest galvenos veikspējas rādītājus, pēc kuriem novērtēt rekomendāciju izpildi, kā arī SKK varētu tikt piešķirtas pilnvaras ierosināt ārkārtas vērtēšanas procedūras, ja nav novērojams progress svarīgu rekomendāciju izpildē.

ATSAUCES

- 1) Augstskolu likums, pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>
- 2) Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumi Nr.793 "Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi", pieejami:
<https://likumi.lv/ta/id/303956-studiju-virzienu-atversanas-un-akreditacijas-noteikumi>
- 3) Studiju virzienu novērtēšanas un akreditācijas metodika, pieejama:
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_novertesanas-un-akreditacijas-METODIKA_2024-1.pdf
- 4) Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijas, pieejamas:
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_pasnovertejuma_vadlinijas_2024-1.pdf
- 5) Studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas kopīgā atzinuma izstrādes vadlīnijas, pieejamas:
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2024/11/SV_ekspertu_vadlinijas_2024-1.pdf
- 6) Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, tulkojums valsts valodā pieejams:
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2019/12/ESG_2015_latviski.pdf
- 7) Studiju kvalitātes komisijas nolikums, pieejams:
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2019/05/SKK-nolikums_redakcija-pec-1.04.2019.-sedes.pdf
- 8) Apelācijas komisijas nolikums, pieejams:
https://www.aika.lv/wp-content/uploads/2022/03/Apelacijas_komisijas_nolikums.pdf
- 9) Informatīvie ziņojumi – augstskolu/ koledžu un novērtēšanas ekspertu aptauju rezultātu apkopojums, pieejami:
<https://www.aika.lv/normativie-akti/informativie-zinojumi/>
- 10) Tematiskie pārskati par studiju virzienu novērtēšanu, pieejami:
<https://www.aika.lv/normativie-akti/tematiskie-parskati/>
- 11) Studiju virzienu akreditācijas dati pieejami:
<https://eplatforma.aika.lv/>

PIELIKUMS

STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS DATI

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
1	Transporta un sakaru institūts	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	02.09.2020	3
2.	Juridiskā koledža	Tiesību zinātne	6	13.11.2020	1
3.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Tiesību zinātne	6	13.01.2021	3
4.	Sociālās integrācijas valsts aģentūra	Ekonomika	6	07.04.2021	2
5.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Ekonomika	6	07.04.2021	4
6.	Daugavpils Universitāte	Tiesību zinātne	6	21.04.2021	3
7.	Alberta koledža	Tiesību zinātne	6	21.04.2021	1
8.	Ekonomikas un kultūras augstskola	Tiesību zinātne	6	21.04.2021	1
9.	Sociālās integrācijas valsts aģentūra	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	19.05.2021	1
10.	Alberta koledža	Informācijas un komunikācijas zinātnes	6	19.05.2021	1
11.	Biznesa vadības koledža	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	19.05.2021	6
12.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Ekonomika	6	26.05.2021	3
13.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	26.05.2021	5
14.	Rīgas Tehniskā universitāte	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	26.05.2021	20
15.	Rīgas Ekonomikas augstskola – Stockholm School of Economics in Riga	Ekonomika	6	16.06.2021	1
16.	Juridiskā koledža	Ekonomika	6	16.06.2021	1

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
17.	Latvijas Universitāte	Informācijas un komunikācijas zinātnes	2	16.06.2021	5
18.	Rīgas Juridiskā augstskola	Tiesību zinātne	6	16.06.2021	8
19.	Rīgas Tehniskā universitāte	Ekonomika	6	16.06.2021	3
20.	Rīgas Ekonomikas augstskola – Stockholm School of Economics in Riga	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	30.06.2021	1
21.	Ekonomikas un kultūras augstskola	Ekonomika	6	30.06.2021	3
22.	Jēkabpils Agrobiznesa koledža	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	30.06.2021	1
23.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Psiholoģija	2	04.08.2021	2
24.	Jēkabpils Agrobiznesa koledža	Ekonomika	2	04.08.2021	2
25.	Daugavpils Universitāte	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	04.08.2021	2
26.	Biznesa augstskola Turība	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	04.08.2021	8
27.	Ventspils Augstskola	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	04.08.2021	6
28.	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	Ekonomika	6	04.08.2021	3
29.	Ekonomikas un kultūras augstskola	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	25.08.2021	5
30.	Alberta koledža	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	25.08.2021	4
31.	Liepājas Universitāte	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	25.08.2021	4
32.	Biznesa augstskola Turība	Tiesību zinātne	6	25.08.2021	4
33.	Biznesa augstskola Turība	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	2	08.09.2021	2
34.	Daugavpils Universitāte	Psiholoģija	2	08.09.2021	3

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
35.	Latvijas Universitāte	Ekonomika	6	08.09.2021	8
36.	Vidzemes Augstskola	Informācijas un komunikācijas zinātnes	6	08.09.2021	4
37.	Rīgas Stradiņa universitāte	Tiesību zinātne	6	08.09.2021	4
38.	Rīgas Stradiņa universitāte	Informācijas un komunikācijas zinātnes	6	29.09.2021	8
39.	Biznesa vadības koledža	Tiesību zinātne	6	29.09.2021	1
40.	Banku augstskola	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	29.09.2021	5
41.	Latvijas Universitāte	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	29.09.2021	8
42.	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	13.10.2021	11
43.	Vidzemes Augstskola	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	13.10.2021	3
44.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	13.10.2021	4
45.	Biznesa augstskola Turība	Informācijas un komunikācijas zinātnes	6	27.10.2021	4
46.	Biznesa augstskola Turība	Ekonomika	6	27.10.2021	3
47.	Rīgas Aeronavigācijas institūts	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	27.10.2021	1
48.	Juridiskā koledža	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	27.10.2021	3
49.	Latvijas Kultūras akadēmijas aģentūra "Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža"	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	27.10.2021	1
50.	Latvijas Kultūras akadēmijas aģentūra "Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža"	Informācijas un komunikācijas zinātnes	2	10.11.2021	1
51.	Rīgas Menedžmenta Koledža	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	10.11.2021	1
52.	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	Informācijas un komunikācijas zinātnes	2	24.11.2021	2

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
53.	Latvijas Universitāte	Mākslas	6	24.11.2021	1
54.	Rīgas Stradiņa universitāte	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	24.11.2021	6
55.	Daugavpils Universitāte	Ekonomika	6	08.12.2021	3
56.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	08.12.2021	2
57.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Ekonomika	2	19.01.2022	4
58.	Liepājas Universitāte	Vides aizsardzība	2	23.02.2022	2
59.	Grāmatvedības un finanšu koledža	Ekonomika	6	23.02.2022	1
60.	Rīgas Tehniskā universitāte	Vides aizsardzība	6	30.03.2022	3
61.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Tiesību zinātne	2	27.04.2022	5
62.	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	27.04.2022	5
63.	Liepājas Universitāte	Veselības aprūpe	2	27.04.2022	1
64.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Enerģētika, elektrotehnika un elektrotehnoloģijas	6	27.04.2022	1
65.	Rīgas Stradiņa universitāte	Psiholoģija	6	18.05.2022	3
66.	Daugavpils Universitāte	Vēsture un filozofija	6	18.05.2022	3
67.	Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža	Sociālā labklājība	6	08.06.2022	2
68.	Latvijas Universitāte	Arhitektūra un būvniecība	6	08.06.2022	1
69.	Transporta un sakaru institūts	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	6	08.06.2022	1
70.	Rīgas Tehniskā universitāte	Ražošana un pārstrāde	6	29.06.2022	4

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
71.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Veterinārmedicīna	6	03.08.2022	2
72.	Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža	Veselības aprūpe	6	24.08.2022	3
73.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Arhitektūra un būvniecība	2	24.08.2022	1
74.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	6	14.09.2022	5
75.	Latvijas Universitāte	Sociālā labklājība	6	14.09.2022	2
76.	Rīgas Tehniskā universitāte	Enerģētika, elektrotehnika un elektrotehnoloģijas	6	14.09.2022	7
77.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Veselības aprūpe	6	04.10.2022	1
78.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Ražošana un pārstrāde	6	04.10.2022	2
79.	Daugavpils Universitātes aģentūra "Daugavpils Universitātes Daugavpils medicīnas koledža"	Sociālā labklājība	6	26.10.2022	2
80.	Daugavpils Universitātes aģentūra "Daugavpils Universitātes Daugavpils medicīnas koledža"	Veselības aprūpe	6	26.10.2022	3
81.	Novikontas Jūras koledža	Jūrnieceība	6	26.10.2022	2
82.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Arhitektūra un būvniecība	6	26.10.2022	8
83.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra "Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža"	Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna	2	16.11.2022	1
84.	Rīgas Aeronavigācijas institūts	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	6	16.11.2022	3
85.	Rīgas Tehniskā universitāte	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	6	16.11.2022	20
86.	Rīgas Tehniskā universitāte	Arhitektūra un būvniecība	6	16.11.2022	18
87.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra "Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža"	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	2	14.12.2022	1
88.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna	6	14.12.2022	9

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
89.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Ražošana un pārstrāde	6	14.12.2022	8
90.	Biznesa augstskola Turība	Veselības aprūpe	6	14.12.2022	2
91.	Latvijas Universitātes aģentūra "Latvijas Universitātes Rīgas 1. medicīnas koledža"	Veselības aprūpe	6	14.12.2022	3
92.	Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža	Veselības aprūpe	6	14.12.2022	6
93.	Liepājas Universitāte	Sociālā labklājība	2	11.01.2023	2
94.	Vidzemes Augstskola	Arhitektūra un būvniecība	6	11.01.2023	1
95.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	6	11.01.2023	4
96.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Sociālā labklājība	2	11.01.2023	2
97.	Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža	Veselības aprūpe	6	11.01.2023	4
98.	Latvijas Universitāte	Veselības aprūpe	6	01.02.2023	14
99.	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	Arhitektūra un būvniecība	6	01.02.2023	2
100.	Rīgas Stradiņa universitāte	Sociālā labklājība	6	01.02.2023	3
101.	Daugavpils Universitāte	Veselības aprūpe	2	01.02.2023	2
102.	Rīgas Tehniskā koledža	Ražošana un pārstrāde	2	01.02.2023	1
103.	Rīgas Tehniskā koledža	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	2	01.02.2023	4
104.	Rīgas Tehniskā koledža	Enerģētika, elektrotehnika un elektrotehnoloģijas	6	01.03.2023	1
105.	Rīgas Tehniskās universitātes aģentūra "Rīgas Tehniskās universitātes Olaines Tehnoloģiju koledža	Ražošana un pārstrāde	2	01.03.2023	1
106.	Latvijas Universitāte	Ģeogrāfijas un zemes zinātnes	6	01.03.2023	5

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
107.	Banku augstskola	Ekonomika	6	29.03.2023	7
108.	Rīgas Būvniecības koledža	Arhitektūra un būvniecība	6	29.03.2023	3
109.	Rīgas Tehniskā universitāte	Ķīmija, ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija	6	19.04.2023	5
110.	Latvijas Universitāte	Informācijas un komunikācijas zinātnes	6	17.05.2023	4
111.	Rīgas Aeronavigācijas institūts	Transporta pakalpojumi	6	17.05.2023	4
112.	Daugavpils Universitāte	Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas	6	17.05.2023	4
113.	Vidzemes Augstskola	Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija	6	07.06.2023	2
114.	Liepājas Universitāte	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	2	29.06.2023	5
115.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Vides aizsardzība	6	02.08.2023	3
116.	Rīgas Tehniskās universitātes aģentūra "Rīgas Tehniskās universitātes Olaines Tehnoloģiju koledža"	Ķīmija, ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija	2	23.08.2023	1
117.	Latvijas Universitāte	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	23.08.2023	4
118.	Rīgas Tehniskās universitātes aģentūra "Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas Jūrnieceības koledža"	Jūrnieceība	2	23.08.2023	5
119.	Liepājas Universitāte	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	23.08.2023	4
120.	Rīgas Tehniskā universitāte	Fizika, materiālzinātne, matemātika un statistika	6	13.09.2023	5
121.	Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	Veselības aprūpe	2	13.09.2023	2
122.	Latvijas Universitāte	Vēsture un filozofija	6	13.09.2023	6
123.	Latvijas Universitāte	Reliģija un teoloģija	6	13.09.2023	3
124.	Ventspils Augstskola	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	13.09.2023	5

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
125.	Biznesa augstskola Turība	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	13.09.2023	2
126.	Latvijas Universitāte	Fizika, materiālzinātne, matemātika un statistika	6	04.10.2023	6
127.	Rīgas Būvniecības koledža	Mākslas	6	04.10.2023	1
128.	Liepājas Universitāte	Mākslas	6	04.10.2023	5
129.	Vidzemes Augstskola	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	25.10.2023	5
130.	Ventspils Augstskola	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	25.10.2023	6
131.	Latvijas Universitāte	Ķīmija, ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija	6	25.10.2023	2
132.	Latvijas Universitāte	Socioloģija, politoloģija un antropoloģija	6	15.11.2023	8
133.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	2	15.11.2023	4
134.	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	Mākslas	6	15.11.2023	5
135.	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	Izglītība un pedagoģija	6	15.11.2023	2
136.	Rīgas Tehniskā universitāte	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	29.11.2023	26
137.	Ekonomikas un kultūras augstskola	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	06.12.2023	1
138.	Alberta koledža	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	06.12.2023	1
139.	Transporta un sakaru institūts	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	06.12.2023	7
140.	Daugavpils Universitāte	Psiholoģija	6	06.12.2023	3
141.	Latvijas Universitāte	Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas	6	06.12.2023	10
142.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	19.12.2023	4

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
143.	Latvijas Kultūras akadēmijas aģentūra "Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža"	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	19.12.2023	1
144.	Latvijas Kultūras akadēmijas aģentūra "Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža"	Informācijas un komunikācijas zinātnes	6	19.12.2023	1
145.	Latvijas Kultūras akadēmija	Mākslas	6	19.12.2023	10
146.	Latvijas Universitāte	Dzīvās dabas zinātnes	6	19.12.2023	4
147.	Rīgas Stradiņa universitāte	Dzīvās dabas zinātnes	6	19.12.2023	2
148.	Daugavpils Universitāte	Mākslas	2	17.01.2024	5
149.	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	Mākslas	2	17.01.2024	3
150.	Latvijas Mākslas akadēmija	Mākslas	6	17.01.2024	5
151.	Ekonomikas un kultūras augstskola	Mākslas	6	17.01.2024	3
152.	Eiropas Kristīgā akadēmija	Sociālā labklājība	2	17.01.2024	5
153.	Lutera Akadēmija	Reliģija un teoloģija	6	07.02.2024	1
154.	Daugavpils Universitāte	Dzīvās dabas zinātnes	6	07.02.2024	3
155.	Laterāna Pontifikālās Universitātes filiale Rīgas Teoloģijas institūts	Reliģija un teoloģija	6	28.02.2024	1
156.	Laterāna Pontifikālās Universitātes filiale Rīgas Augstākais Reliģijas zinātņu institūts	Reliģija un teoloģija	6	28.02.2024	2
157.	Daugavpils Universitāte	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	2	20.03.2024	3
158.	Latvijas Kultūras akadēmijas aģentūra "Latvijas Kultūras akadēmija Latvijas Kultūras koledža"	Mākslas	6	08.05.2024	1
159.	Rīgas Stradiņa universitāte	Veselības aprūpe	6	27.05.2024	27
160.	Juridiskā koledža	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	05.06.2024	3

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
161.	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	Informācijas un komunikācijas zinātnes	6	19.12.2023	1
162.	Daugavpils Universitāte	Fizika, materiālzinātne, matemātika un statistika	6	19.12.2023	3
163.	Daugavpils Universitāte	Ķīmija, ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija	6	19.12.2023	2
164.	Rīgas Tehniskā universitāte	Iekšējā drošība un civilā aizsardzība	6	19.12.2023	5
165.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	19.12.2023	2
166.	Rīgas Tehniskā koledža	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	6	17.01.2024	1
167.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Sociālā labklājība	0	17.01.2024	2
168.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Mākslas	2	17.01.2024	1
169.	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	2	17.01.2024	2
170.	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	6	17.01.2024	3
171.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Psiholoģija	0	07.02.2024	2
172.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija	6	07.02.2024	1
173.	Baltijas Starptautiskā akadēmija	Viesnīcu un restorānu serviss tūrisma un atpūtas organizācija	6	28.02.2024	2
174.	Latvijas Universitāte	Sports	6	28.02.2024	2
175.	Ventspils Augstskola	Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas	2	20.03.2024	3
176.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Socioloģija, politoloģija un antropoloģija	2	08.05.2024	2
177.	Latvijas Universitāte	Iekšējā drošība un civilā aizsardzība	6	27.05.2024	4
178.	Rīgas Stradiņa universitāte	Socioloģija, politoloģija un antropoloģija	6	05.06.2024	5

Nr.p.k.	Augstskola/ koledža	Studiju virziens	Akreditācijas termiņš	Akreditācijas datums	Studiju programmu skaits virzienā
179.	Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija	Militārā aizsardzība	6	13.11.2024	5
180.	Daugavpils Universitāte	Veselības aprūpe	6	13.11.2024	2
181.	Latvijas Universitāte	Vides aizsardzība	6	13.11.2024	3
182.	Sociālās integrācijas valsts aģentūra	Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija	2	27.11.2024	1
183.	Sociālās integrācijas valsts aģentūra	Tulkošana	2	27.11.2024	1
184.	Rīgas Tehniskā universitāte	Tulkošana	6	27.11.2024	2
185.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Arhitektūra un būvniecība	6	27.11.2024	1
186.	Transporta un sakaru institūts	Transporta pakalpojumi	6	27.11.2024	2
187.	Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža	Iekšējā drošība un civilā aizsardzība	6	11.12.2024	1
188.	Latvijas Universitāte	Izglītība un pedagoģija	6	11.12.2024	7
189.	Rīgas Tehniskā universitāte	Transporta pakalpojumi	6	11.12.2024	2
190.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra "Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža"	Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna	6	11.12.2024	2